

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

3D 81

MGR STANISŁAW SMOLIŃSKI

Rozwój detalicznych cen
wolnorynkowych w Krakowie
w latach 1939-1946

Odbitka

z „Rocznika Akademii Handlowej w Poznaniu za r. 1947”

POZNAŃ
NAKŁADEM AKADEMII HANDLOWEJ
1947

3D 81
MGR STANISŁAW SMOLIŃSKI

Rozwój detalicznych cen
wolnorynkowych w Krakowie
w latach 1939-1946

Odbitka

z „Rocznika Akademii Handlowej w Poznaniu za r. 1947”

POZNAŃ
NAKŁADEM AKADEMII HANDLOWEJ
1947

ODBITO W DRUKARNI UNIWERSYTETU POZNAŃSKIEGO

Nakład 300. Papier Kl. V. form. 70x100 cm 70 gr. Ukończono 30. IX. 47.

K—32680

MGR STANISŁAW SMOLIŃSKI

Rozwój detalicznych cen
wolnorynkowych w Krakowie
w latach 1939-1946

Odbitka

z „Rocznika Akademii Handlowej w Poznaniu za r. 1947”

BIBLIOTEKA

Wydział Historii, Geografii i Ekonomii

POZNAŃ
NAKŁADEM AKADEMII HANDLOWEJ
1947

68.77/2

BIBLIOTEKA

Wydział Biblioteczny - Wroc.

d. uw. ~~1934~~ 4633

ROZWÓJ DETALICZNYCH CEN WOLNORYNKOWYCH W KRAKOWIE W LATACH 1939 — 1946

SPIS TREŚCI: I. Uwagi wstępne — str. 3. II. Źródła i wykaz artykułów uwzględnionych w obserwacji — str. 4. III. Wybór metody badań — str. 6. IV. Ogólny przebieg krzywych cen — str. 7. V. Analiza wyników — str. 9. VI. Wahania nieregularne — str. 9. VII. Wahania sezonowe — str. 15. Literatura i źródła — str. 17.

I. U w a g i w s t ę p n e. W niniejszym opracowaniu ograniczymy się wyłącznie do przedstawienia fluktuacji cen detalicznych najważniejszych artykułów żywności i gospodarstwa domowego w Krakowie w latach 1939—1946. Analiza i ocena tej fluktuacji da nam możliwość choć w części naświetlić rozwój drożyzny na terenie tzw. „Generalnej Guberni” w czasie okupacji niemieckiej²⁾ oraz na terenie samego Krakowa w pierwszych dwóch latach po wyzwoleniu i zakończeniu działań wojennych. Za ceny wolnorynkowe w czasie wojny uważamy ceny w zabronionym i tępionym przez niemieckiego okupanta handlu pokątnym, roznośnym. W sensie gospodarczym był to handel wolny oparty o podaż i popyt, a ceny występujące w nim możemy uważać za dalszy ciąg kontynuacji cen przedwojennych, mimo że na skutek sztucznego zahamowania podaży wykazywały niepowstrzymaną tendencję wzrostu. Należy zauważyć, że ceny detaliczne w G. G. Niemcy urzędowo stabilizowali na poziomie około 2—3 razy wyższym niż przed wojną w Polsce. Powstałe stąd różnice między cenami wolnorynkowymi a urzędowymi — przydziałowymi powodowały stałe przesuwanie się towarów ze strefy reglamentowanej na wolny rynek. Ludność polska wobec niskiego poziomu aprowizacji reglamentowanej (urzędowe przydziały żywności dawały 300—1000 kalorii dziennie zamiast koniecznych 2400—3000) zmuszona była zaopatrywać się dodatkowo w brakującą żywność w 80% swego zapotrzebowania konsumcyjnego.

²⁾ Ceny wolnorynkowe w Krakowie w czasie wojny można uważać za dostatecznie reprezentatywne dla wszystkich innych większych ośrodków miejskich w G. G.

Było to bardzo trudne, a czasem i niemożliwe, gdyż płace robotnicze rzadko kiedy osiągały poziom dwukrotnie wyższy od przedwojennego. (Zwykle 30—50% przedwojennego).

Dlaczego będziemy przedstawiali rozwój cen detalicznych a nie hurtowych? Po pierwsze, że w tak anormalnych warunkach jak wojenne ciekawsze jest zawsze rozpatrywanie cen dotyczących bezpośrednio konsumenta, po drugie, że w czasie wojny wolny handel hurtowy właściwie nie istniał. O ceny hurtowe nie sposób było się dowiedzieć, a tym bardziej nie mogło być mowy o ciągłości ich notowań dla celów statystycznych.

W opracowaniu naszym ograniczamy się tylko do obserwacji rozwoju cen najważniejszych artykułów żywności i gospodarstwa domowego, gdyż tylko w stosunku do tych artykułów mogła być mowa o stałej kontynuacji notowań cen. Artykuły te były zawsze zaofiarowywane w takich ilościach, że z punktu widzenia statystycznego istniała zawsze możliwość uzyskania dość szerokiej podstawy porównawczej co do rozpiętości cen. Obawa wahań przypadkowych jest więc wykluczona. Wreszcie należy podkreślić, że wahania cen interesujących nas towarów w rozpatrywanym czasie możemy uważać za najlepiej reprezentujące rozwój cen innych, nie objętych obserwacją artykułów, co z uwagi na współzależność rozwojową cen jest najzupełniej zrozumiałe.

II. Źródła i wykaz artykułów uwzględnionych w obserwacji. Począwszy od jesieni 1939 r. handel pokątny w Krakowie skoncentrował się głównie na „Kazimierzu” na tzw. „Tandecie” i mimo szykan władz niemieckich przetrwał całą wojnę. Było to miejsce jedyne w swoim rodzaju na całym obszarze G. G., gdzie najintensywniej, jak na warunki wojenne, ściąrały się ze sobą podaż i popyt. Z tego powodu Miejski Urząd Statystyczny w Krakowie zdecydował się wykorzystać ten rynek dla notowań cen w wolnym handlu. Notowania przeprowadzano we wtorki i piątki każdego tygodnia w formie ustnej ankiety. oprócz tego zorganizowano sieć sprawozdawców honorowych, którzy zbierali i opracowywali dane dotyczące cen indywidualnie, na własną rękę, w różnych dzielnicach i punktach miasta. Wszystkie otrzymane rezultaty podlegały konfrontacji i uzgadnianiu.

Uzyskane notowania 2 razy w tygodniu wykazywały graniczną rozpiętość dla każdej ceny od—do. Ponieważ trudno było osiągnąć dane co do ceny najczęstszej, która dla naszych celów byłaby naj-

bardziej pożądaną, zdecydowano się na obliczenie ceny przeciętnej. (Z wykazanych w danym dniu rozpiętości wahań). Wyniki te posłużyły następnie do obliczenia przeciętnych cen miesięcznych, które stanowią materiał podstawowy naszych badań.

W opracowaniu uwzględniono następujące artykuły:

a) artykuły żywnościowe:

mąka pszenna 70% . . .	za 1 kg	mleko pełne . . .	za 1 l.
mąka żytnia 80% . . .	„ 1 „	mleko zbierane . . .	„ 1 „
chleb żytni ⁴⁾	„ 1 „	ser krowi świeży . . .	„ 1 kg
kasza jęczmienna . . .	„ 1 „	masło wiejskie . . .	„ 1 „
kasza jaglana	„ 1 „	masło deserowe . . .	„ 1 „
kasza pszenna (gryzik) . .	„ 1 „	jaja	„ 1 szt.
pęczak	za 1 kg	mięso wołowe . . .	za 1 kg
ryż	„ 1 „	mięso cielęce . . .	„ 1 „
buraki	„ 1 „	mięso wieprzowe . . .	„ 1 „
fasola biała	„ 1 „	kiełbasa zwykła siekana	1 „
cebula	„ 1 „	ślonina świeża . . .	„ 1 „
kapusta świeża	„ 1 „	smalec wieprzowy . . .	„ 1 „
kapusta kwaszona . . .	„ 1 „	szynka wędz. surowa . .	„ 1 „
ziemniaki za 1 kg i za 100 kg		cukier	„ 1 „
		herbata	„ 1 „
		kawa zbożowa . . .	„ 1 „
		sól biała	„ 1 „

b) pozostałe artykuły gospodarstwa domowego:

drzewo opałowe . . .	za 1 kg
węgiel kamienny . . .	„ 100 „
nafta ⁵⁾	„ 1 l.
spirytus denatur. . .	„ 1 „

³⁾ W załączonej na końcu tabeli, z uwagi na oszczędność miejsca, podajemy ceny tylko dla niektórych z wymienionych tu artykułów.

⁴⁾ Ceny chleba w okresie wojennym dotyczą tzw. chleba przydziałowego, gatunkowo gorszego niż przed wojną.

⁵⁾ Cena nafty w czasokresie wojennym była notowana za 1 litr, podczas gdy w 1938 r. w notowaniach Miejskiego Biura Statystycznego w Krakowie podawano ją za 1 kg. Z tego powodu dla obliczeń wskaźnikowych zmieniono przeciętną cenę roczną nafty w 1938 r. według relacji 1 l. : 1 kg. W ten sposób przeciętna cena roczna za 1938 r. zamiast wynosić 0,42 zł za 1 kg zmniejszyła się na 0,34 za 1 l.

mydło do prania ⁶⁾	. za	1 kg
soda do prania . . .	..	1 „
skóra podeszwowa . . .	..	1 „

III. Wybór metody badań. Głównym przedmiotem naszych zainteresowań są porównania długookresowe. Z tego więc powodu należało dla obliczeń wskaźnikowych obrać system stałej bazy. Jest nią dla wszystkich artykułów przeciętna roczna cena w 1938 r. skalkulowana na podstawie przeciętnych cen miesięcznych. Przy wyborze bazy kierowano się przede wszystkim tym, żeby dotyczyła ona czasokresu „normalnego” gospodarczo i nie była zbyt odległą od momentu wybuchu wojny polsko-niemieckiej w 1939 r. Średnia roczna za 1938 r. czyni tym warunkom zadość.

Zamiast postępować utartym szlakiem i obliczać wskaźnik generalny oraz wskaźniki grupowe dla poszczególnych grup towarów obliczymy tylko wskaźniki indywidualne, dla każdego artykułu osobno i tą drogą zorientujemy się w tendencji rozwojowej odpowiednich cen⁷⁾. Następnie, po uprzednim zorientowaniu się w rozwoju wszystkich cen wybierzemy jeden artykuł, którego cena rozwija się w typowy sposób w stosunku do innych artykułów tej samej kategorii, i oprzemy się wyłącznie na cenie tegoż artykułu. (Tak np. rozwój cen maki pszennej może uchodzić za typowy dla rozwoju cen wszystkich artykułów zbożowych). Że taką koncepcję da się przeprowadzić, można łatwo zorientować się z wykresów, na których jest przedstawiony rozwój wskaźników poszczególnych cen. Wykres taki jest zarazem tabelą korelacyjną cen poszczególnych artykułów.

⁶⁾ Mydło już w 1940 r. przestało się pojawiać w gatunku przedwojennym. Ceny mydła wojennego nie można było powiązać z cenami przedwojennymi w tym momencie, kiedy jedno z rynku „znikło” a drugie się „pojawiało”. Wobec tego dla obliczeń wskaźników cen zmieniono odpowiednio przeciętną cenę mydła w 1938 r. ze 1,20 zł na 0,50 zł za 1 kg. Przeliczenia dokonano na podstawie całorocznej relacji cen w 1940 r. mydła wojennego do przedwojennego.

⁷⁾ Największa trudność przy budowie grupowych wskaźników cen polega na odpowiednim doborze współczynników wag, jakie należy w tym wypadku nadać cenom poszczególnych artykułów według ważności i roli tychże artykułów w detalicznym obrocie handlowym. Z uwagi na gospodarczo anormalny okres wojenny ustalenie takich współczynników było niemożliwe.

IV. Ogólny przebieg krzywych cen. W drugiej części naszej pracy zajmiemy się opisem i analizą wyników otrzymanych w drodze obliczeń wskaźnikowych⁸⁾. Na samym wstępie, w paragrafie niniejszym, przedstawimy tylko ogólną tendencję rozwoju cen, natomiast szczegółowszą analizą zajmiemy się dopiero w dalszych rozdziałach.

Rok 1939 nie przedstawia dla nas nic specjalnie interesującego. Wahania cen w tym roku, aż do września, nie odbiegają w zasadzie od poziomu z 1938 r. Dopiero od października, tzn. po zakończeniu wojny polsko-niemieckiej, ceny idą gwałtownie w górę.

Rok 1940. Ceny mniej więcej utrzymują się przez cały prawie rok na poziomie stycznia względnie lutego. W listopadzie i w grudniu widzimy zwykłą jednolitą wszystkich artykułów. (Ogólną zwykłą cen w maju i w czerwcu należy tłumaczyć przyczynami sezonowymi, które osobno omówimy).

Rok 1941. Od stycznia do kwietnia ceny utrzymują się na tym samym poziomie. Począwszy od maja następuje gwałtowny wzrost. Ceny osiągają „stosunkowe” maksimum, takie wysokie, jak w żadnym z lat następnych.

Rok 1942. Cechą charakterystyczną tego roku jest stale równomierny wzrost cen wszystkich artykułów, tak żywnościowych, jak i pozażywnościowych.

Rok 1943 wykazuje w swoim rodzaju stabilizację. Należy to w ten sposób rozumieć, że ceny poza przyczynami natury sezonowej (np. ceny warzyw, ziemniaków, nafty) utrzymują się w zasadzie stale na jednakowym poziomie. Widać tu oczywiście pewne drobne, jak gdyby lokalne wahania, ale nie „psują” one ogólnej linii ciągu krzywych.

Rok 1944. Ciąg linii krzywych cen utrzymuje się aż do lipca na poziomie z ubiegłego roku. Krzywe osiągają swój punkt kulminacyjny w sierpniu i bezpośrednio potem zaczynają spadać, aby znowu od października wykazać już nieprzerwanie do końca roku silną tendencję zwykłą.

⁸⁾ Zamieszczona na końcu niniejszego opracowania tekstowego tabl. 2, podaje z uwagi na oszczędność miejsca, tylko wskaźniki dla marca, czerwca, września i grudnia każdego roku. Natomiast wielkości absolutne cen w złotych podane są w tabl. 1., dla każdego miesiąca osobno

Rok 1945. Ceny artykułów żywnościowych gwałtownie wzrastają osiągając w lutym i częściowo w marcu punkt kulminacyjny. Jest to poziom wzrostu niespotykany na płaszczyźnie lat 1939—1946. Z końcem marca i kwietnia ceny intensywnie spadają osiągając stosunkowo najniższy poziom w sierpniu i we wrześniu. Należy zauważyć, że był to poziom najniższy, jaki w ogóle miał miejsce po zakończeniu działań wojennych. Począwszy od października następuje aż do końca roku stały wzrost wszystkich cen. Ceny artykułów pozażywnościowych np. mydła i skóry podeszwowej, z wyjątkiem węgla, którego cena osiągnęła punkt szczytowy w marcu wzrastają do najwyższego poziomu w maju. Poziom minimalny daje się zauważyć podobnie jak u artykułów żywnościowych w lipcu, w sierpniu i we wrześniu. Z upływem tych miesięcy rozpoczyna się już stały wzrost cen, które z końcem roku, w grudniu, osiągają poziom wyższy od dotychczas spotykanego.

Rok 1946. W porównaniu z rokiem ubiegłym ceny artykułów żywnościowych wykazują na ogół względną stałość. Wyodrębniają się tu zresztą pewne grupy artykułów. Tak więc ceny artykułów mącznych i chleba wzrastają nieprzerwanie aż do maja, odkąd następuje spadek, który osiąga poziom najniższy w sierpniu. Począwszy od września rozpoczyna się powtórnie wzrost i trwa już nieprzerwanie do końca roku.

Artykuły nabiałowe utrzymują się do sierpnia prawie na jednakowym poziomie. Począwszy od tego miesiąca następuje silny, nieprzerwany wzrost aż do końca grudnia.

Cukier, słonina, artykuły mięsne, fasola i kasza jęczmienna wykazują w porównaniu z cenami pozostałych artykułów stosunkowo największą stabilizację, trzymając się prawie na jednakowym poziomie przez cały rok.

Zgola inaczej przedstawia się sprawa, jeżeli chodzi o ceny artykułów pozażywnościowych (zwłaszcza mydła i skóry podeszwowej). Ceny tych artykułów; poza momentami natury sezonowej, przejawiają na ogół nieprzerwaną, bardzo silną tendencję zwyżkową.

Reasumując ogólne tendencje kierunkowe cen w okresie powojennym, tj. od wiosny 1945 r. i w 1946 r., trzeba stwierdzić bardzo silny wzrost cen artykułów pozażywnościowych (przemysłowych) przy względnie umiarkowanym, a w każdym razie bez porównania słabszym wzroście cen produktów żywnościowych.

V. Analiza wyników. W poprzednim rozdziale ujmowaliśmy niektóre przejawy fluktuacji cen w sposób opisowy i bardzo ogólnikowy. Mimo że takie ujęcie generalizujące pewne tendencje rozwoju cen jest potrzebne, tym niemniej jest niewystarczające. Przystępujemy zatem do szczegółowszej analizy. Ażeby nasze badanie miało charakter systematyczny, musimy wyodrębnić i kolejno rozpatrywać te elementy, które wpływają i uwidaczniają się w przebiegu krzywych cen. Elementy te klasyfikujemy w zależności od długości występowania ich w czasie. Są one następujące:

1. Wahanía przypadkowe czyli nieprawidłowe. Przyczyn tych wahań należy się doszukiwać w zdarzeniach politycznych, katastrofach żywiołowych, urodzajach i nieurodzajach itp.

2. Wahanía sezonowe — powodowane warunkami klimatycznymi związanymi ze zmianą pór roku.

Inne rodzaje wahań np. wahanía cykliczne związane z występowaniem kolejnego ożywienia i depresji gospodarczej nie interesują nas z uwagi na stosunkowo krótki czasokres podejmowanych obserwacji (Lata 1939/46).

Obecnie przystępujemy do szczegółowego zanalizowania pierwszych dwóch rodzajów wahań.

VI. Wahanía nieregularne. Ponieważ badany przez nas okres sprawozdawczy jest okresem wojennym, wobec tego ten typ wahań będzie miał w naszej pracy stosunkowo najwięcej do powiedzenia. Wojna w ciągu kilku lat swego trwania wyciskała coraz głębsze piętno na życiu gospodarczym. Wpływ wojny i okupacji na rozwój cen wolnorynkowych był bezwarunkowo silniejszy i głębszy niż jakiekolwiek inne przyczyny np. sezonowe. Poziom cen wolnorynkowych wyrażał stopień deprecjacji pieniądza, odpowiadał brakowi dóbr przemysłowych oraz ograniczonych w swej ilości zapasów dóbr inwestycyjnych i pozakontingentowej żywności.

Rozpoczynając naszą analizę od 1939 r. musimy stwierdzić, że poczynawszy od października tegoż roku stosunkowo najwięcej wzrastają w cenie artykuły żywnościowe — nieodzownie potrzebne do utrzymania i nadające się do względnie długotrwałego przechowywania i magazynowania. Są to kasze, maki, rośliny strączkowe, cukier, jaja, słonina itp. Zjawisko to należy tłumaczyć m. i. przede wszystkim tym, że ludność zaopatruje się „na zapas” w oczekiwa-

riu b. ciężkich warunków żywienia. Poza tym ważnym momentem jest to, że ludność albo w tym czasie nie dostawała przydziałów żywnościowych, albo otrzymywała je b. nieregularnie.

W 1941 r. należy zwrócić uwagę na zwyczaj cen w maju i czerwcu. Występuje ona w przededniu wybuchu wojny niemiecko-rosyjskiej. Poza przyczynami natury sezonowej, które niewątpliwie i tu wywarły swój wpływ, należy wspomnianą zwyczaj interpretować właśnie tak brzemennym w skutki wydarzeniem politycznym, jakim był wybuch tej wojny. W tym czasie stosunkowo najbardziej wzrastają w cenie przetwory zbożowe i mączne oraz cukier. Ma to swą przyczyną także i w tym, że w miesiącach maju i czerwca (1941 r.) przydziały żywności na „kartki” dla ludności polskiej były wyjątkowo skąpe.

W związku z przerzucaniem wojsk niemieckich na wschód, dawał się odczuć brak taboru kolejowego i wolnych linii kolejowych, co wpłynęło na systematyczne podwyższanie cen węgla. Dopiero od lipca i sierpnia daje się zauważyć pewna stabilizacja, po czym cena spada nieznacznie. Był to jedyny rok w ciągu pięciu lat wojny, w którym ceny węgla wzrosły podczas lata.

W lipcu i sierpniu 1941 r. widać niższą cenę kasz i maki, natomiast wszystkie inne artykuły tak żywnościowe, jak i pożywnościowe, wykazują stałą jednolicie rosnącą linię zwykłą.

Godną uwagi wydaje się wzmianka, że jedynie ceny nafty i spirytusu denaturowanego trzymają się do 1941 r., w stosunku do pozostałych cen, na poziomie względnie niskim. Od listopada tegoż roku ceny obu fabrykatów idą ustawicznie w górę. Zwyczaj tę należy tłumaczyć tym, że począwszy od wczesnej jesieni 1941 r. wprowadzono w Krakowie ograniczenia w używaniu prądu elektrycznego. Spowodowało to wzrost konsumpcji nafty do oświetlenia i spirytusu denaturowanego do gotowania, (w miejsce kucharek elektrycznych) tym bardziej, że jak już wspomniano, ceny węgla były w tym czasie stosunkowo b. wysokie.

Ogólne wahania cen w 1942 r. należy tłumaczyć rezultatem trudnych gospodarczo warunków wojennych. (Jednolity kierunek zwyczaj). Horoskopy wojenne na najbliższą przyszłość spoczywały na martwym punkcie. Nic się nie działo takiego, co by żywiej zareagowało na fluktuację cen. Na skutek takiego stanu rzeczy w 1943 r. następuje „stabilizacja”. Od sierpnia tegoż roku, w przeciwieństwie do cen innych artykułów, widać spadek ceny chleba

kartkowego dla ludności polskiej. Tę anomalię należy tłumaczyć zwiększoną normą przydziałową. Stało się to w ramach szeroko zapowiadanej i specjalnie akcentowanej przez generalnego gubernatora Franka poprawy aprowizacji ludności polskiej. Był to zresztą chwilowy i jedyny przejaw tej poprawy.

Wyjątek w przebiegu krzywych wskaźników cen stanowi tylko mydło, którego ceny systematycznie i gwałtownie wzrastają.

Niezwykle intensywna zwyżka wszystkich cen w lipcu 1944 r. ma swą przyczynę w niespodziewanej i huraganowej ofensywie sowieckiej na odcinku środkowym frontu wschodniego. Bezpośrednio na wzrost cen wpłynęło: 1. wstrzymanie transportów kolejowych oraz ograniczenie ruchu towarowego i pasażerskiego oraz 2. przymusowa ewakuacja cywilnej ludności niemieckiej z dystryktu krakowskiego i m. Krakowa, co pociągnęło za sobą masowe wykupywanie przez nią środków żywności, mydła, skóry itp. artykułów.

Dostrzegamy jednak, że ceny pewnych towarów jak nafty, ziemniaków, soli i innych rozwijają się w tymże czasie podobnie, mimo że faktu tego nie sposób tłumaczyć wyżej podanymi dwoma przyczynami. Można tu dla wyjaśnienia przyjąć współzależność rozwojową cen, która w warunkach wojennych, gospodarczo anormalnych zaznacza się wyjątkowo silnie, zwłaszcza gdy chodzi o wzrost cen.

Stabilizacja frontu wschodniego w drugiej połowie lipca i częściowo w sierpniu pociąga za sobą chwilowo ogólną zniżkę cen artykułów żywnościowych. Należy zwrócić uwagę na anormalny wzrost cen chleba w tymże miesiącu. Faktowi temu należy się specjalne wyjaśnienie. Mianowicie dnia 1 sierpnia, jak wiadomo, wybuchło w Warszawie powstanie. W związku z tym władze niemieckie ze względów prewencyjnych zarządziły w Krakowie w dniu 6 sierpnia masowe aresztowania, podczas których w tym samym już dniu ujęto około 20.000 mężczyzn, w liczbie tej sporo piekarzy. Reszta (a w każdym razie większość) piekarzy, którzy uniknęli przykrego losu, obawiając się dalszych aresztowań przestała pracować i ukrywała się. Mimo, że począwszy od 8 sierpnia zaczęto częściowo zwalniać reklamowanych więźniów, przede wszystkim piekarzy (kolejarzy i pocztowców), piekarnie nie od razu ponowiły swą pracę. Wspomniane aresztowania wpłynęły po części i na wzrost cen innych artykułów.

Począwszy od sierpnia 1944 r. ceny artykułów żywnościowych na ogół nie tylko nie spadają, lecz przeciwnie idą nieprzerwanie w górę. Dotyczy to jeszcze w wyższym stopniu artykułów pozażywnościowych, przede wszystkim ceny węgla, nafty i mydła. Fakt ten można tłumaczyć różnymi przyczynami. Tak np. co do węgla — brakiem środków transportowych, gdyż koleje oddały swój tabor w przeważającej części władzom wojskowym. Z chwilą odcięcia źródeł ropy naftowej w wyniku wiosennej i letniej ofensywy sowieckiej oraz zmniejszenia się zapasów ropy i jej przetworów, ceny nafty, świec itp. artykułów uległy wybitnejwyżce. Co do cen mydła, to stale powiększający się brak głównego surowca — tłuszczu, wpływał na zwiększenie się odpowiednio cen tegoż artykułu.

Od września 1944 r. widać ponowny wzrost cen artykułów żywnościowych. Ma to uzasadnienie przede wszystkim w nałożeniu niezwykle wysokich kontyngentów rolniczych na ludność wiejską. (Największych podczas całej wojny). Stosowanie niezwykle daleko idących represji wobec uprawiających handel pokątny i b. częste i ostre rewizje podróżujących na kolejach wpłynęły również zwyklowo na ceny. Wreszcie jednym z najistotniejszych momentów jest masowe przeznaczenie ludności polskiej do prac fortyfikacyjnych (kopanie okopów itp.). Na skutek tego dużo osób dotychczas uprawiających „wolny handel” odpadło. Byli to przeważnie ludzie b. przedsiębiorczy, młodzi i zdrowi. Strata ich w tym okresie czasu wpłynęła niewątpliwie na zmniejszenie się podaży. Na koniec należy podkreślić moment psychologiczny: nastawienie ogółu ludności do mających nastąpić wypadków wojennych. Przewidywanie na zimę dalszej ofensywy sowieckiej i ewentualne wkroczenie w nową fazę wypadków politycznych skłaniało ludność do poczynienia zwiększonych zapasów zimowych. Jeżeli dodamy do tych przyczyn ogólną współzależność rozwojową cen, wytłumaczymy sobie w zupełności stan jaki uwidaczniają krzywe wskaźnikowe w tym czasokresie. (Ogólna tendencja rosnąca).

Omawiając przyczyny wahań nieregularnych wspomnimy jeszcze o ważnym ich elemencie składowym, mianowicie o kontyngentach rolniczych, zwłaszcza bydła rogatego i trzody chlewnej. Począwszy od 1940 r. nieustannie zwiększano wysokość tych kontyngentów. Było to powodem, że ceny mięsa wołowego, słoniny i masła wykazywały bardziej jednolicie występującą zwyżkę niż

ceny przetworów zbożowych i mącznych oraz grupy warzyw, które to artykuły można było łatwiej, przynajmniej w części ukryć przed władzami niemieckimi i skierować na wolny rynek.

Lata powojenne zasługują na omówienie specjalne. Przewalanie się frontu przez ziemie polskie, powstałe stąd zniszczenia zwłaszcza w zakresie urządzeń i połączeń komunikacyjnych, zniszczony i wywieziony przez uciekającego okupanta tabor kolejowy — te wszystkie okoliczności w pierwszych tygodniach i miesiącach 1945 r. wywarły swój wpływ na kształtowanie się cen. Jeżeli uwzględnimy również niezwykle intensywne, żywiołowe niemal ruchy przesiedleńcze i repatriacyjne, gorączkowe i pospieszne organizowanie życia społecznego, gospodarczego i politycznego oraz zarządzoną przez władze państwowe z końcem stycznia i w początkach lutego 1945 r. wymianę pieniędzy „gubernatorskich” na bilety Narodowego Banku Polskiego, otrzymamy pełne tło i ośnowę, na której rozwijał się wolny handel i spekulacja. Pomijając ewentualne przyczyny natury sezonowej należy wzrost cen, zwłaszcza artykułów żywności i węgla w lutym i marcu 1945 r., tłumaczyć przede wszystkim trudną komunikacją dowozową. Częściowo uruchomione już do tego czasu koleje musiały służyć w pierwszym rządzie celom wojskowym — armiom sowieckim i polskim walczącym nad Odrą, Nysą i pod Berlinem. Poza tym tabor kolejowy służył do przewozu niezliczonych mas ludności powracającej na obszary, z których została przez Niemców wysiedlona, niezliczonych rzesz osób wyzwolonych przez armie sprzymierzone, powracających do kraju z niewoli, obozów pracy i obozów koncentracyjnych. Nie więc dziwnego, że w takich okolicznościach wolny handel mógł tylko w części, i to stosunkowo bardzo malej, korzystać z istniejących urządzeń środków transportowych, zwłaszcza że nieustabilizowane jeszcze warunki bytu nie gwarantowały pewności i bezpieczeństwa.

Od kwietnia aż do sierpnia 1945 r. widać bardzo wyraźną poprawę. Poziom cen znacznie się obniża. Przyczyniło się do tego w decydującym stopniu zakończenie działań wojennych, poprawa stanu komunikacji i zwiększenie bezpieczeństwa.

Na uwagę zasługuje kształtowanie się w tym czasie cen na biału a zwłaszcza jaj, które od stycznia aż do sierpnia wykazują stałą tendencję zniżkową. Tłumaczy się to wzmożoną podażą tych artykułów — co łatwo zrozumieć, gdyż w czasie okupacji niemie-

ckiej musiały być przymusowo oddawane „na kontyngent” dla utrzymania odpowiedniego poziomu aprowizacji ludności niemieckiej.

Od ogólnej tendencji wyróżnia się także kierunek rozwoju cen cukru. Mianowicie w przeciwieństwie do cen innych artykułów żywnościowych ceny cukru począwszy od maja aż do końca roku wykazują stały spadek.

Rok 1946 w stosunku do lat poprzednich charakteryzuje się — jak to już stwierdziliśmy w rozdziale poprzednim — dość wyraźną stabilizacją, a raczej zahamowaniem wzrostu cen żywności przy stałej i niepowstrzymanej tendencji wzrostu artykułów poz żywnościowych. Tendencje cen nafty i spirytusu denaturowanego są tu chwilowym wyjątkiem.

Z artykułów żywnościowych na specjalne podkreślenie zasługują produkty mięsne i tłuszcze. Cena mięsa wołowego wykazuje począwszy od lutego aż do grudnia stałą tendencję zniżkową. Cena mięsa wieprzowego utrzymuje się przez cały prawie rok (do listopada) na tym samym poziomie. Ceny tłuszczów, a zwłaszcza słoniny, poza pewnymi, stosunkowo nieznacznymi skokami również pozostają prawie stale na tej samej wysokości. Nie można zapomnieć, że na ceny mięsa i tłuszczów w 1946 r. wywarły duży wpływ przydziały żywności dla ludności pracującej, pochodzące z dostaw UNRRA.

WzmóŜona produkcja cukru i względnie racjonalny jego rozdział przez róŜne sklepy spółdzielcze i konsumy po cenie na ogół ustabilizowanej, zapewniły jednakowy poziom cen tegoŜ artykułu przez prawie cały rok.

Należy podkreślić jako fakt bardzo znamienny dla okresu powojennego, że z artykułów zboŜowych stosunkowo największą stabilizację, a nawet bardzo wyraźny spadek (od czerwca) wykazywała cena kaszy jęczmiennej i pęczaku.

Na fluktuację cen tych, w warunkach normalnych niezbyt poŜądanych towarów, wpłynęło decydująco zmniejszenie popytu. Konsumenci mieli do swej dyspozycji inne, bardziej odpowiadające im środki spoŜywcze, co w rezultacie dowodzi niezbiecie poprawy ogólnego stanu aprowizacji i zapotrzebowania.

ZauwaŜać równieŜ należy, że tak podczas wojny, jak i po wojnie, stabilizacja i zniŜka cen ziemniaków w jesieni kaŜdego

roku nie zależy wyłącznie od przyczyn natury sezonowej, ale w pewnej mierze także od wysokości przydziałów kartkowych.

Ogólnie biorąc okres powojenny, zwłaszcza rok 1946, przedstawia pewnego rodzaju zahamowanie rosnącej tendencji cen. Wpłynęły na to bez porównania wyższe niż podczas okupacji niemieckiej przydziały środków żywności (dla ludności pracującej w instytucjach państwowych, samorządowych, społecznych itp.). Wpływ przydziałów na rozwój cen daje się doskonale zauważyć przy porównaniu fluktuacji cen artykułów żywnościowych (większe i częstsze przydziały) i pozażywnościowych (przemysłowych), które na ogół przydzielane są w ilościach niewspółmiernie małych do istniejącego zapotrzebowania. (Zbyt mała produkcja, względnie zła dystrybucja). Wystarczy tu wymienić węgiel, skórę, mydło, wyroby tekstylne itp. towary, których ceny wykazują stale i nieprzerwanie (z wyjątkiem wahań sezonowych np. dla węgla) tendencję rosnącą.

VII. Wahania sezonowe. Badanie i analiza tych wahań dotyczyć będzie w pierwszym rzędzie cen produktów pochodzenia roślinnego, zbożowego, warzyw i ziemniaków oraz nabiału, a z artykułów pozażywnościowych cen węgla, ropy i skóry podszewkowej.

Przetwory zbożowe i mączne wykazują stale analogiczne wahania sezonowe. Następuje prawidłowo wzrost cen od kwietnia, o charakterze przednowkowym. Od sierpnia lub września ceny wkraczają stopniowo w nowy cykl roczny. Widać to najlepiej w latach 1940 i 1941. Począwszy od 1942 r. wahania nieregularne nie pozwalają już na zorientowanie się we wpływie sezonowym, gdyż przyczyny stanowiące o nich wywierają już silniejszy nacisk. Zjawisko sezonowości występuje znowu w okresie powojennym w latach 1945 i 1946.

Grupa warzyw zasługuje na szczególne omówienie. Ceny ich, począwszy od marca względnie kwietnia, idą gwałtownie w górę, aby osiągnąć swe maksimum w lipcu lub w końcu czerwca. Są tu pewne rozbieżności czasowe, wywołane różnicą w zbiorach, ale zasadniczo od wiosny aż do lata wpływ ten jest jaskrawo widoczny.

Wahania sezonowe uwiadamiające się w fluktuacji cen ziemniaków są również bardzo charakterystyczne. Występują tu podobnie jak u zbóż 2 zniżki, pierwotna i wtórna (z tym, że u zbóż zniżka wtórna jest słabo zaznaczona, występuje nieznacznie,

skłaniając się raczej do stabilizacji) oraz zwyczajka przednówkowa. Mimo, że zbiory główne ziemniaków są późniejsze niż zboża, proces ten odbywa się znacznie wcześniej, gdyż ziemniaki młode pojawiają się na rynku już z końcem czerwca i w początkach lipca. W wahaniach cen ziemniaków możemy zauważyć coroczną „prawidłową depresję” we wrześniu względnie z początkiem października. Jest ona spowodowana silną podażą ziemniaków pochodzących z nowych zbiorów — październikowych.

Odnosnie grupy nabiału zauważamy znany fakt, że ceny mleka, sera i masła idą co roku od marca do kwietnia w górę po to, aby w maju znowu ulec niższe natury sezonowej. W warunkach wojennych, przy ustawicznej wyższości cen, jest to trudniej dostrzegalne. W lecie są dobre warunki paszy dla bydła więc i mleko bywa tańsze.

Ceny jaj są najwyższe w zimie (w grudniu). Zaznaczyło się to w fluktuacji naszych cen prawie co roku.

Jeżeli chodzi o wahania sezonowe innych artykułów, to przede wszystkim zauważamy wzrost cen nafty, spirytusu denaturowanego, węgla i skóry podeszwowej w sezonie zimowym, co w tym czasie tłumaczy się wzmożoną konsumpcją tych produktów.

Na zakończenie naszych rozważań poświęcimy parę słów zagadnieniu dyspersji cen, tj. rozbieżności wahań wyrażających się w tym, że ceny poszczególnych artykułów nie rosną proporcjonalnie. Dyspersję cen stwierdzamy najprościej na podstawie przebiegu krzywych fluktuacji cen, gdyż mogą być one nieraz wypadkową dążeń sprzecznych. Jak daleko jest posunięta ta sprzeczność, o tym poglądowo informuje nas odpowiedni wykres wskaźników w skali logarytmicznej, na którym specjalnie wyraźnie występuje proporcjonalność wahań⁹⁾.

Stwierdzamy, że w rozpatrywanych przez nas warunkach wojennych, sprzyjających wzrostowi cen, panuje na ogół bardzo daleko idąca współzależność rozwojowa, wyrażająca się zwłaszcza w jednolitej tendencji wzrostu cen. Miejscami dostrzegamy odchylenia powodowane różnymi momentami, do których zaliczamy w pierwszym rzędzie omówione wahania sezonowe i nieregularne.

⁹⁾ Wypowiedzi i opinie wyrażone tu przez nas zostały m. i. ugruntowane właśnie na podstawie takich wykresów.

Wahania te są rezultatem pewnych zjawisk przełomowych jak wybuch wojny, wstrzymanie transportów kolejowych, zakaz uprawiania wolnego handlu, rozpoczęcie zbiorów, warunki klimatyczne itp. Ponieważ przełomy takie nie dają się odczuć u wszystkich artykułów jednocześnie i z tym samym natężeniem, dyspersja cen okazuje się wyraźną.

Kończąc pracę, której celem było podjęcie próby przedstawienia wahań cen wolnorynkowych w Krakowie w latach 1939—1946, należy stwierdzić, że owocem jej jest materiał źródłowy mogący służyć do dalszych badań ekonomicznych i historycznych. Badania te mogą odnosić się m. in. do b. potrzebnego i niezwykle ciekawego zobrazowania warunków bytu ludności polskiej w Krakowie podczas okupacji niemieckiej, jak i bezpośrednio po niej, po wyzwoleniu i zakończeniu działań wojennych.

LITERATURA I ŹRÓDŁA

Miesięcznik Statystyczny Miejskiego Biura Statystycznego w Krakowie. (rok 1938 i 1939 — miesiące I—VIII).

Tygodniowe (niepublikowane) sprawozdanie cen detalicznych Miejskiego Biura Statystycznego w Krakowie. (Od września 1939 r).

Kraków pod rządami wroga 1939—1945. Praca zbiorowa pod redakcją J. Dąbrowskiego. — Biblioteka Krakowska Nr 104, Kraków 1946

Lipiński Edward: „Badanie zmian cen“. Ekonomista 1932 T. I Kwartał II, str. 16—49.

Wiśniewski Jan: Indeksy cen hurtowych w Królestwie Polskim 1894—1903. Praca ogłoszona w 1925 r. Rocznik Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.

BIBLIOTEKA

Wyższej Szkoły Polit.-Wych.
L. m. 1337

Tabl. 1. Ceny wolnorynkowe w złotych w Krakowie

Lata Miesiące	Mąka pszenna 70 %	Mąka żytnia 80 %	Chleb żytni	Kasza jęcz- mienna	Pęczak	Fasola biała	Cebula	Mar- chew	Buraki
	za 1 kg								
1939									
I	0,42	0,33	0,31	0,36	0,34	0,44	0,18	0,16	0,12
II	0,40	0,31	0,31	0,36	0,35	0,45	0,19	0,16	0,13
III	0,40	0,31	0,30	0,36	0,35	0,45	0,17	0,15	0,14
IV	0,41	0,32	0,30	0,37	0,36	0,45	0,21	0,19	0,16
V	0,42	0,34	0,30	0,39	0,36	0,46	0,27	0,17	0,19
VI	0,43	0,33	0,30	0,39	0,37	0,46	0,28	0,36	0,41
VII	0,45	0,34	0,30	0,40	0,38	0,46	0,22	0,22	0,18
VIII	0,42	0,32	0,30	0,38	0,36	0,46	0,20	0,15	0,10
IX	0,53	0,33	0,28	0,38	0,37	0,75	0,25	0,18	0,14
X	0,65	0,39	0,28	0,45	0,47	1,05	0,40	0,23	0,16
XI	0,83	0,52	0,32	0,60	0,60	1,30	0,43	0,20	0,14
XII	1,75	0,98	0,53	1,38	1,38	1,95	0,45	0,21	0,14
1940									
I	3,08	1,55	1,35	2,63	2,30	2,93	0,70	0,59	0,30
II	4,06	1,85	3,25	3,46	3,18	3,94	1,17	1,00	0,60
III	3,62	2,41	2,53	3,16	2,76	4,17	0,98	0,80	0,45
IV	3,25	2,43	2,59	3,28	2,95	4,07	0,81	0,80	0,36
V	5,19	3,53	3,47	4,19	3,91	4,56	0,84	0,90	0,35
VI	3,86	3,13	2,91	3,34	3,33	4,50	1,21	1,10	0,48
VII	3,07	2,17	2,19	2,52	2,34	2,72	0,84	0,66	0,44
VIII	3,95	2,82	2,76	2,97	2,84	3,25	0,80	0,45	0,35
IX	4,28	2,96	2,66	3,00	3,00	2,88	0,58	0,40	0,35
X	4,34	2,99	2,85	2,80	2,80	2,50	0,55	0,46	0,36
XI	4,25	3,29	3,04	3,00	3,00	2,63	0,73	0,46	0,37
XII	4,35	3,21	3,16	3,11	3,11	3,36	1,45	0,55	0,48
1941									
I	5,37	4,03	3,66	3,64	3,64	4,27	2,80	0,85	0,62
II	5,19	4,03	3,92	3,66	3,66	4,30	2,70	0,75	0,58
III	5,49	4,01	3,85	3,90	3,90	4,50	2,70	0,60	0,51
IV	5,83	4,33	3,98	4,03	4,03	4,56	5,00	0,80	0,57
V	10,40	7,60	7,18	8,21	7,99	7,17	9,30	1,40	0,73
VI	17,10	12,30	12,60	17,30	17,50	14,60	—	1,01	0,78
VII	16,30	12,60	12,40	14,70	14,70	13,70	—	0,68	0,74
VIII	13,00	9,20	8,61	11,90	11,70	10,80	3,18	0,80	0,71
IX	13,20	8,50	8,06	10,90	11,00	10,30	3,20	1,21	0,98
X	14,20	9,90	8,50	12,40	12,40	9,28	4,90	1,15	0,87
XI	14,00	9,50	8,00	11,50	11,50	10,10	9,00	1,25	0,91
XII	13,30	8,90	7,44	11,30	11,50	10,50	9,50	1,35	1,07

Tabl. 1. Ceny wolnorynkowe w złotych w Krakowie (c. d.)

Lata Miesiące	Mąka pszenna 70 ‰	Mąka żytnia 80 ‰	Chleb żytni	Kasza jęcz- mienna	Pęczak	Fasola biała	Cebula	Mar- chew	Buraki
	za 1 kg								
1942									
I	13,90	9,40	7,70	12,20	12,20	11,40	9,80	1,60	1,27
II	14,30	9,80	9,19	12,50	12,50	12,40	11,00	1,65	1,30
III	15,80	11,80	10,30	13,20	13,20	14,00	11,50	1,82	1,38
IV	17,00	13,00	10,00	14,10	14,10	14,00	13,30	2,33	1,37
V	18,20	14,00	10,50	15,00	15,00	15,00	13,00	2,68	1,43
VI	16,60	13,30	11,00	13,20	13,60	14,40	14,30	2,58	1,77
VII	16,80	13,20	10,80	14,10	14,60	14,30	14,10	—	—
VIII	22,00	17,70	15,30	15,40	16,40	16,40	8,75	—	—
IX	19,00	15,90	13,10	15,90	16,80	14,30	8,10	—	—
X	17,90	14,90	11,80	15,90	16,90	14,40	8,78	2,67	1,64
XI	17,90	14,50	11,00	14,90	15,80	14,00	10,00	2,58	1,55
XII	20,30	15,70	10,80	15,30	15,60	14,60	11,40	2,82	1,66
1943									
I	23,00	17,80	11,60	16,00	16,80	15,70	13,80	4,39	2,17
II	24,80	19,40	12,00	16,50	17,50	17,00	17,30	4,75	2,53
III	24,50	18,90	11,80	16,10	16,60	16,60	19,10	4,55	2,50
IV	23,50	18,00	11,50	15,50	15,50	16,20	21,80	4,82	2,63
V	23,00	17,30	11,00	15,10	15,13	16,10	26,40	5,38	2,70
VII	29,20	19,60	10,80	16,00	16,00	17,00	—	—	—
VI	24,00	16,60	10,50	15,00	15,00	16,00	—	—	—
VIII	29,90	18,70	10,40	16,30	16,30	16,90	14,80	4,76	—
IX	24,90	15,30	5,10	15,30	15,30	15,70	9,50	3,98	2,93
X	24,50	16,40	5,50	16,30	16,30	16,40	9,11	3,68	2,97
XI	25,50	18,60	5,50	19,30	19,30	20,50	9,33	4,20	3,65
XII	24,60	18,90	5,50	19,00	19,00	21,70	9,00	4,30	3,69
1944									
I	23,60	18,70	5,46	18,40	18,40	19,00	8,87	4,16	3,28
II	23,30	17,50	4,69	17,20	17,20	19,00	8,38	3,88	3,25
III	22,00	17,50	4,25	16,00	15,90	19,00	8,50	4,25	3,25
IV	23,00	17,50	5,16	17,10	17,10	19,00	8,93	4,50	3,47
V	23,00	17,50	4,75	16,50	16,50	19,00	9,33	5,05	3,50
VI	23,00	17,50	4,75	16,50	16,50	19,00	16,60	5,50	3,64
VII	26,00	19,00	8,47	18,80	18,80	25,00	—	—	2,69
VIII	49,00	27,50	28,60	31,60	29,20	37,50	23,90	4,25	3,89
IX	42,50	29,30	6,10	30,50	29,80	33,70	13,50	8,30	6,15
X	39,20	28,30	5,50	26,80	26,00	24,50	—	7,50	6,75
XI	47,30	31,50	6,50	27,80	28,00	32,50	18,50	8,70	6,83
XII	57,20	35,00	9,10	31,30	30,80	32,50	21,80	10,30	7,55

Tabl. 1. Ceny wolnorynkowe w złotych w Krakowie (c. d.)

Lata Miesiące	Mąka pszenna 70 %	Mąka żytnia 80 %	Chleb żytni	Kasza jęcz- mienna	Pęczak	Fasola biała	Cebula	Mar- chew	Buraki
za 1 kg									
1945									
I	67,50	—	23,30	45,00	—	35,00	25,00	12,50	—
II	92,50	—	44,80	55,00	40,00	47,50	40,00	17,50	11,00
III	83,80	—	30,90	63,40	50,00	54,40	51,60	14,40	11,90
IV	70,60	46,10	19,60	45,90	42,50	44,10	46,30	13,50	13,40
V	60,50	42,80	21,40	43,10	42,50	37,80	74,20	12,90	10,20
VI	43,90	42,80	22,50	47,50	42,80	37,50	102,90	12,90	10,30
VII	44,40	36,60	19,90	43,10	42,00	36,90	29,50	13,00	11,80
VIII	35,80	22,40	8,30	30,70	34,00	28,90	18,60	9,60	7,90
IX	29,60	20,50	6,30	24,20	24,00	22,50	13,90	8,00	6,30
X	32,90	25,20	8,70	27,50	25,00	25,90	22,90	8,00	6,60
XI	38,90	27,00	9,30	31,50	30,50	32,50	26,90	9,20	8,40
XII	44,30	30,30	13,40	32,10	32,00	32,80	31,00	14,10	13,90
1946									
I	47,10	31,00	19,10	32,50	32,00	36,90	49,40	16,30	16,90
II	51,10	31,70	23,20	32,50	32,00	37,50	58,30	19,80	20,60
III	54,00	33,30	25,70	32,70	32,00	37,80	80,80	22,50	22,20
IV	58,30	35,40	23,80	33,30	34,00	42,20	91,90	21,30	21,60
V	61,60	36,10	26,80	35,50	34,50	36,90	133,00	19,80	20,60
VI	57,10	35,20	23,20	34,90	34,00	40,00	120,00	22,70	27,30
VII	49,10	27,10	18,50	33,10	33,00	40,00	46,40	13,30	10,80
VIII	45,60	23,00	15,10	32,50	33,00	40,00	27,50	9,10	8,00
IX	47,70	23,10	18,40	32,10	30,00	34,70	31,00	11,20	10,80
X	53,80	28,60	18,00	32,20	35,00	38,30	52,50	12,30	11,80
XI	57,30	30,10	19,50	29,80	35,00	40,00	55,00	12,90	11,00
XII	61,00	33,50	23,10	30,50	35,00	40,00	56,40	15,80	13,00

Tabl. 1a. Ceny wolnorynkowe w złotych w Krakowie

Lata Miesiące	Kapusta świeża	Ziemniaki		Mleko pełne	Ser Krowi świeży	Masło wiej- skie	Jaja za 1 szt.	Mięso wołowe	Mięso wiep- rzowe
	za 1 kg	za 100kg	za 1 l	za 1 kg	za 1 kg	za 1 kg	za 1 kg	za 1 kg	za 1 kg
1939									
I	0,15	0,10	6,00	0,22	0,75	3,13	0,12	1,16	1,40
II	0,18	0,10	5,81	0,22	0,80	3,34	0,07	1,16	1,40
III	0,34	0,10	5,65	0,21	0,80	3,60	0,07	1,16	1,40
IV	0,45	0,10	6,44	0,20	0,84	3,41	0,06	1,16	1,40
V	—	0,10	6,13	0,21	0,80	2,98	0,06	1,16	1,40
VI	0,20	0,10	6,95	0,22	0,74	2,57	0,06	1,16	1,40
VII	0,13	0,16	10,20	0,22	0,69	2,88	0,06	1,16	1,40
VIII	0,10	0,13	8,75	0,22	0,70	3,08	0,06	1,16	1,40
IX	0,13	0,16	11,40	0,29	1,13	5,44	0,11	1,30	1,88
X	0,15	0,19	14,50	0,33	1,45	6,25	0,16	1,60	2,23
XI	0,14	0,23	18,00	0,42	1,90	8,25	0,24	1,73	2,70
XII	0,15	0,23	18,00	0,50	2,25	9,50	0,25	2,13	3,88

Tabl. 1a. Ceny wolnorynkowe w złotych w Krakowie (c. d.)

Lata Miesiące	Kapusta świeża	Ziemniaki		Mleko pełne	Ser Krowi świeży	Masło wiej- skie	Jaja	Mięso wołowe	Mięso wiep- rzowe
	za 1 kg	za 100 kg	za 1 l	za 1 kg	za 1 kg	za 1 szt.	za 1 kg	za 1 kg	za 1 kg
1940									
I	0,53	0,42	27,50	0,70	2,70	11,80	0,41	3,70	8,25
II	1,26	0,64	50,00	0,81	3,39	15,90	0,55	5,30	11,40
III	1,04	0,77	—	0,87	3,63	16,10	0,42	4,65	9,60
IV	—	0,61	47,50	0,97	3,67	15,90	0,27	5,20	10,40
V	—	0,82	61,67	1,19	4,91	25,30	0,38	7,20	14,60
VI	—	0,62	49,38	1,14	3,31	17,10	0,40	7,40	12,00
VII	0,52	0,68	51,67	1,08	2,67	14,60	0,36	6,40	10,20
VIII	0,23	0,46	36,22	1,05	2,83	14,20	0,31	5,20	8,60
IX	0,28	0,03	22,00	0,99	2,88	13,90	0,28	5,70	7,90
X	0,28	0,33	18,00	1,10	2,74	14,80	0,37	4,50	7,90
XI	0,30	0,28	21,50	1,10	3,14	15,00	0,46	4,65	8,30
XII	0,42	0,32	26,72	1,14	3,51	17,30	0,53	5,20	8,20
1941									
I	0,65	0,48	37,50	1,35	3,91	19,70	0,70	5,95	9,80
II	0,74	0,51	37,50	1,36	3,77	16,10	0,47	5,60	9,10
III	0,57	0,46	35,00	1,28	3,75	18,10	0,38	5,70	9,80
IV	0,69	0,59	44,50	1,40	4,17	20,70	0,46	6,25	10,60
V	1,00	1,33	102,00	1,53	5,92	24,80	0,50	7,30	13,10
VI	—	2,69	218,00	1,70	8,31	28,90	0,87	11,00	17,00
VII	1,34	2,94	251,00	1,96	9,11	29,20	1,04	12,90	20,20
VIII	0,65	2,38	187,00	1,90	8,33	30,80	0,81	13,00	20,40
IX	0,62	1,30	103,00	1,98	8,83	40,60	0,86	13,50	23,80
X	0,75	1,32	108,00	2,14	8,50	42,10	0,92	14,20	24,40
XI	0,95	1,24	101,00	2,44	10,10	42,60	1,18	13,30	23,30
XII	1,01	1,33	106,00	2,71	11,00	44,90	1,46	12,40	21,80
1942									
I	1,70	1,65	132,00	2,80	11,00	47,00	1,65	13,70	22,00
II	2,42	1,70	144,00	3,20	11,10	48,80	1,65	14,80	23,30
III	2,70	2,15	166,00	3,55	14,00	64,50	1,35	16,00	32,60
IV	2,92	2,55	177,00	3,75	15,50	73,00	1,22	17,50	37,50
V	—	2,75	204,00	3,95	17,40	87,00	1,26	20,90	39,30
VI	—	2,40	190,00	3,78	15,00	72,50	1,40	19,56	37,50
VII	1,84	2,22	178,00	3,71	15,00	72,50	1,52	20,80	39,30
VIII	1,18	2,61	210,00	3,75	15,00	72,50	1,58	21,00	41,50
IX	0,98	2,40	192,00	4,30	16,50	90,80	1,66	22,50	42,60
X	1,52	1,51	111,00	5,42	18,30	114,00	2,20	29,00	47,00
XI	1,55	1,08	73,80	5,97	18,50	129,00	2,96	30,30	57,50
XII	1,97	1,36	99,00	7,80	26,70	162,00	5,08	40,40	81,60

Tabl. 1a. Ceny wolnorynkowe w złotych w Krakowie (c. d.)

Lata Miesiące	Kapusta świeża	Ziemniaki		Mleko pełne	Ser Krowi świeży	Masło wiejskie	Jaja	Mięso wołowe	Mięso wieprzowe
	za 1 kg		za 100 kg	za 1 l	za 1 kg		za 1 szt.	za 1 kg	
1943									
I	3,30	1,40	110,00	9,05	32,50	163,00	4,28	59,00	109,00
II	6,19	1,66	125,00	10,30	32,50	171,00	3,44	65,00	113,00
III	12,00	1,85	142,00	10,90	32,90	197,00	2,75	66,00	111,00
IV	—	1,90	145,00	12,40	35,60	213,00	3,17	69,00	116,00
V	—	1,69	133,00	12,10	32,50	178,00	2,74	68,00	123,00
VI	—	1,67	135,00	10,10	32,50	148,00	2,79	63,40	111,00
VII	—	6,67	400,00	9,50	30,30	158,00	2,89	63,40	113,00
VIII	—	2,93	228,00	10,80	32,50	168,00	2,93	61,80	112,00
IX	3,82	2,89	224,00	11,20	32,50	169,00	2,93	61,50	108,00
X	4,02	2,94	219,00	11,70	35,60	202,00	4,14	64,00	115,00
XI	4,67	2,69	209,00	13,70	43,60	216,00	6,31	64,70	114,00
XII	5,25	2,60	197,00	15,70	51,70	270,00	8,22	64,70	116,00
1944									
I	8,50	2,75	200,00	15,50	50,00	194,00	5,71	68,20	113,00
II	9,55	2,75	200,00	15,50	41,10	228,00	4,08	66,70	105,00
III	13,40	3,10	238,00	15,50	44,70	222,00	4,05	69,00	107,00
IV	13,50	3,44	258,00	16,10	52,50	252,00	3,52	69,30	112,00
V	—	3,40	263,00	15,40	48,90	234,00	3,50	72,50	125,00
VI	13,50	3,31	260,00	14,10	47,50	172,00	3,56	70,70	121,00
VII	8,80	3,62	275,00	12,90	50,60	220,00	4,45	70,90	123,00
VIII	5,50	3,50	—	18,00	70,00	413,00	6,78	95,30	203,00
IX	7,50	5,50	410,00	18,60	80,00	380,00	6,80	97,00	193,00
X	4,25	7,25	600,00	19,30	87,50	341,00	9,00	91,90	163,00
XI	3,41	5,55	463,00	23,50	95,00	437,00	13,80	83,00	162,00
XII	5,70	7,10	530,00	30,90	115,00	479,00	20,20	94,00	189,00
1945									
I	9,50	—	700,00	26,00	125,00	500,00	13,50	110,00	—
II	17,50	16,20	700,00	22,50	145,00	550,00	10,50	130,00	300,00
III	20,40	8,50	483,00	28,10	159,00	515,00	8,70	144,00	270,00
IV	17,60	8,10	—	26,00	156,00	496,00	6,50	133,00	250,00
V	—	7,20	500,00	23,10	134,00	433,00	6,20	123,00	230,00
VI	30,00	7,60	475,00	21,50	92,80	311,00	6,10	117,00	220,00
VII	12,90	8,60	633,00	21,10	87,80	276,00	5,80	104,00	200,00
VIII	6,90	6,10	473,00	18,50	68,90	278,00	5,40	98,00	180,00
IX	5,00	3,90	328,00	17,50	53,80	263,00	5,80	96,00	175,00
X	4,90	4,30	348,00	17,50	65,00	291,00	8,60	93,00	180,00
XI	8,70	4,60	397,00	21,60	80,00	337,00	11,30	109,00	180,00
XII	27,50	6,40	484,00	25,00	108,00	374,00	15,40	122,00	190,00

Tabl. 1a. Ceny wolnorynkowe w złotych w Krakowie (c. d.)

Lata Miesiące	Kapusta świeża	Ziemniaki		Mleko pełne za 1 l	Ser krowi świeży	Masło wiej- skie	Jaja za 1 szt.	Mięso wołowe	Mięso wiep- rzowe
	za 1 kg		za 100 kg		za 1 kg			za 1 kg	
1946									
I	47,00	8,30	594,00	25,30	93,10	330,00	11,70	183,00	230,00
II	42,20	8,70	656,00	26,30	103,00	388,00	8,60	193,00	240,00
III	43,60	8,00	572,00	23,00	109,00	421,00	7,50	188,00	240,00
IV	47,90	7,50	530,00	26,90	128,00	502,00	7,20	185,00	240,00
V	—	7,10	513,00	24,70	106,00	370,00	6,80	181,00	240,00
VI	51,00	7,20	525,00	23,10	114,00	370,00	8,40	177,00	240,00
VII	12,20	10,70	869,00	22,50	94,40	376,00	8,20	178,00	240,00
VIII	6,90	6,90	547,00	18,80	87,80	366,00	7,50	172,00	240,00
IX	8,60	6,10	463,00	20,30	85,00	409,00	9,30	163,00	240,00
X	12,60	7,50	603,00	24,00	107,00	443,00	13,70	168,00	250,00
XI	16,60	8,10	716,00	30,90	128,00	484,00	20,70	166,00	250,00
XII	23,70	8,50	733,00	32,50	168,00	553,00	22,30	161,00	255,00

Tabl. 1b. Ceny wolnorynkowe w złotych w Krakowie

Lata Miesiące	Ślönina świeża	Cukier	Kawa zbo- żowa	Sól biała	Węgiel	Nafta	Spirytus denatur.	Mydło do prania	Skóra podesz- kowa
	za 1 kg				za 100 kg	za 1 l		za 1 kg	
1939									
I	1,75	1,00	1,50	0,32	3,60	0,34	0,95	1,20	7,00
II	1,70	1,00	1,50	0,32	3,60	0,34	0,95	1,20	7,00
III	1,70	1,00	1,50	0,32	3,60	0,34	0,95	1,20	7,00
IV	1,70	1,00	1,50	0,32	3,60	0,34	0,95	1,20	7,00
V	1,70	1,00	1,50	0,32	3,60	0,34	0,95	1,21	7,00
VI	1,70	1,00	1,50	0,32	3,60	0,34	0,95	1,20	7,00
VII	1,70	1,00	1,50	0,32	3,60	0,34	0,95	1,20	7,00
VIII	1,75	1,00	1,50	0,32	3,60	0,34	0,95	1,20	7,00
IX	2,15	1,05	1,55	0,32	4,13	0,37	0,97	1,50	8,25
X	2,55	1,10	1,70	0,35	5,03	0,48	1,03	1,95	13,00
XI	3,55	1,70	1,80	0,39	5,30	0,53	1,05	3,13	20,30
XII	5,13	3,75	1,80	0,44	5,88	0,78	1,28	5,00	29,80
1940									
I	11,50	7,00	2,00	0,53	10,50	1,45	—	—	45,00
II	14,90	9,70	2,09	0,65	16,70	1,80	—	—	61,40
III	14,10	8,90	2,20	0,60	11,40	—	—	12,50	77,80
IV	15,40	8,20	2,20	0,60	7,70	—	—	13,20	80,60
V	22,70	11,30	2,20	0,60	8,80	—	—	15,20	102,00
VI	19,50	10,60	—	0,60	8,00	3,40	9,10	16,80	108,00
VII	15,80	7,90	3,40	0,60	8,00	3,25	7,60	14,90	94,40
VIII	14,30	7,10	3,64	0,60	8,00	3,15	5,20	13,30	89,40
IX	13,90	6,30	3,90	0,60	8,00	4,20	5,50	12,00	86,30
X	14,80	7,10	3,56	0,60	9,60	4,70	5,50	12,70	94,00
XI	14,10	9,00	3,40	0,60	13,80	4,50	5,30	11,90	96,90
XII	15,00	9,20	3,31	0,60	15,30	4,70	5,10	13,00	104,00

Tabl. 1b. Ceny wolnorynkowe w złotych w Krakowie (c. d.)

Lata Miesiące	Słonina świeża	Cukier	Kawa zbo- żowa	Sól biała	Węgiel	Nafta	Spiritus denatur.	Mydło do prania	Skóra podesz- kowa
	za 1 kg				za 100 kg	za 1 l		za 1 kg	
1941									
I	16,30	9,50	2,60	0,60	16,60	5,60	5,50	13,00	119,00
II	14,40	9,50	2,55	0,60	15,80	5,40	5,50	12,50	120,00
III	16,10	9,40	2,50	0,60	13,40	5,30	5,60	10,50	116,00
IV	18,10	9,50	2,50	0,60	13,90	5,40	5,50	10,70	110,00
V	23,30	11,20	2,78	0,60	16,60	6,40	6,00	10,70	120,00
VI	34,60	20,60	3,23	0,60	22,50	7,30	7,30	13,50	178,00
VII	37,30	23,60	—	0,66	33,90	7,10	7,30	19,40	276,00
VIII	34,50	19,70	—	0,68	34,20	6,60	6,60	20,50	267,00
IX	41,80	20,60	—	0,70	25,00	6,80	6,80	24,70	288,00
X	43,40	21,70	—	0,70	25,20	7,20	6,70	27,50	300,00
XI	42,80	23,10	—	0,70	33,50	8,80	7,80	27,50	313,00
XII	40,80	26,20	—	0,70	37,50	11,00	14,20	27,40	368,00
1942									
I	42,30	29,00	12,10	0,77	39,70	12,80	30,30	26,50	375,00
II	45,50	37,00	17,00	0,88	40,00	13,10	36,90	26,50	375,00
III	64,00	43,00	21,70	3,04	38,20	13,50	38,00	28,50	357,00
IV	67,00	48,00	28,00	4,10	37,80	13,20	45,60	30,00	356,00
V	85,30	56,90	32,50	1,80	40,00	13,00	47,50	28,40	400,00
VI	77,50	54,10	32,50	1,25	37,50	13,00	41,90	28,50	400,00
VII	77,50	49,70	29,40	1,12	39,70	13,00	44,20	31,70	356,00
VIII	77,50	50,00	29,00	1,10	41,00	13,00	47,50	35,00	350,00
IX	90,00	56,50	28,50	1,01	43,50	13,90	47,50	35,00	374,00
X	111,00	59,30	26,90	0,90	48,00	17,60	48,60	40,00	400,00
XI	128,00	70,60	28,10	0,90	58,00	24,00	64,40	44,00	408,00
XII	167,00	78,00	37,60	2,60	91,00	33,00	75,00	43,00	415,00
1943									
I	174,00	74,70	39,30	2,94	110,00	38,60	80,30	46,10	535,00
II	181,00	81,30	37,50	3,50	110,00	43,40	95,00	—	613,00
III	186,00	91,70	37,50	3,36	94,40	35,00	104,40	72,00	600,00
IV	193,00	82,80	37,50	3,22	80,00	32,50	95,60	75,60	600,00
V	186,00	85,40	37,50	2,18	69,40	30,20	95,00	81,30	535,00
VI	177,00	84,40	36,00	1,49	60,00	26,50	95,00	85,00	500,00
VII	176,00	88,90	36,00	1,25	60,00	26,90	95,00	85,00	500,00
VIII	177,00	100,60	37,00	1,63	60,60	27,00	86,10	85,00	500,00
IX	178,00	88,80	40,00	1,55	69,40	27,00	85,00	85,00	550,00
X	191,00	90,80	40,00	1,55	76,10	39,30	92,80	85,00	600,00
XI	198,00	99,20	37,80	1,89	85,00	45,00	96,70	85,00	622,00
XII	183,00	91,60	35,10	2,25	95,00	44,70	105,00	85,00	650,00

Tabl. 1b. Ceny wolnorynkowe w złotych w Krakowie (dok.)

Lata Miesiące	Ślonina świeża	Cukier	Kawa zbo- żowa	Sól biała	Węgiel	Nafta	Spirytus denatur.	Mydło doprania	Skóra podesz- kowa
	za 1 kg				za 100 kg	za 1 l		za 1 kg	
1944									
I	172,00	89,70	36,50	1,76	95,00	41,20	103,00	96,30	650,00
II	173,00	77,70	34,30	1,60	90,60	37,70	91,70	100,00	650,00
III	179,00	81,90	36,80	1,60	86,70	33,90	92,20	100,00	650,00
IV	187,00	89,30	40,00	1,60	82,50	31,30	81,30	110,00	650,00
V	196,00	86,50	40,00	1,60	71,10	30,30	72,50	110,00	647,00
VI	184,00	87,00	39,10	1,60	65,00	29,00	71,50	110,00	603,00
VII	210,00	105,00	39,90	2,70	71,30	32,00	85,80	113,00	600,00
VIII	427,00	164,00	88,40	9,25	125,00	59,20	127,00	138,00	1050,00
IX	359,00	99,00	117,00	3,00	135,00	62,00	111,00	140,00	750,00
X	319,00	164,00	125,00	4,62	151,00	75,00	105,00	140,00	—
XI	318,00	210,00	132,00	6,16	160,00	70,80	107,00	147,00	—
XII	348,00	220,00	150,00	6,50	160,00	70,00	110,00	150,00	—
1945									
I	460,00	220,00	—	—	175,00	—	—	150,00	—
II	600,00	225,00	165,00	—	275,00	65,00	155,00	170,00	—
III	525,00	291,00	140,00	19,90	381,00	65,00	155,00	156,00	—
IV	520,00	294,00	135,00	17,50	299,00	63,00	160,00	183,00	—
V	405,00	260,00	135,00	17,50	218,00	57,00	160,00	185,00	1880,00
VI	340,00	198,00	100,00	23,50	190,00	52,00	150,00	170,00	1540,00
VII	276,00	204,00	100,00	21,80	165,00	45,00	150,00	157,00	1130,00
VIII	270,00	202,00	90,00	15,80	158,00	47,00	150,00	141,00	1240,00
IX	255,00	186,00	75,00	13,50	155,00	47,00	140,00	130,00	1600,00
X	260,00	187,00	70,00	12,80	155,00	49,00	105,00	130,00	2030,00
XI	272,00	207,00	70,00	12,30	203,00	55,00	105,00	171,00	2200,00
XII	288,00	164,00	68,00	11,90	215,00	70,00	105,00	200,00	2370,00
1946									
I	301,00	156,00	70,00	11,50	215,00	70,00	105,00	225,00	2670,00
II	336,00	185,00	80,00	12,10	193,00	70,00	105,00	240,00	2830,00
III	347,00	186,00	80,00	12,10	171,00	65,00	115,00	240,00	2650,00
IV	342,00	184,00	90,00	10,80	159,00	63,00	150,00	240,00	2400,00
V	327,00	192,00	95,00	10,40	213,00	60,00	170,00	240,00	2300,00
VI	313,00	182,00	98,00	10,90	209,00	52,00	150,00	248,00	2400,00
VII	301,00	183,00	100,00	11,00	190,00	55,00	150,00	263,00	3300,00
VIII	301,00	183,00	95,00	11,00	190,00	57,00	150,00	320,00	4060,00
IX	308,00	183,00	95,00	11,00	190,00	57,00	150,00	320,00	4450,00
X	362,00	183,00	95,00	11,50	202,00	57,00	150,00	360,00	7360,00
XI	338,00	181,00	95,00	11,00	269,00	55,00	155,00	427,00	7500,00
XII	327,00	178,00	95,00	12,70	242,00	55,00	155,00	430,00	6750,00

Tabl. 2. Wskaźniki cen wolnorynkowych w Krakowie, rok 1938 = 100

Lata Miesiące	Mąka pszenna 70 %	Mąka żytnia 80 %	Chleb żytni	Kasza jęcz- mienna	Pęczak	Fasola biała	Cebula	Mar- chew	Buraki
1939									
III	90,9	83,8	88,2	105,9	109,4	112,5	70,8	83,3	107,7
VI	97,7	89,2	88,2	114,7	115,6	115,0	116,7	200,0	315,4
IX	120,5	89,2	82,4	111,8	115,6	187,5	104,2	100,0	107,7
XII	397,7	264,9	155,9	405,9	431,3	487,5	187,5	116,7	107,7
1940									
III	822,7	651,4	744,1	929,4	862,5	1042,5	408,3	444,4	346,2
VI	877,3	845,9	855,9	982,4	1040,6	1125,0	—	611,1	369,2
IX	972,7	800,0	782,4	882,4	937,5	720,0	241,7	277,8	—
XII	988,6	867,6	929,4	914,7	971,9	840,0	604,2	305,6	369,2
1941									
III	1247,7	1083,8	1132,4	1147,1	1218,8	1125,0	1125,0	333,3	392,3
VI	3893,2	3310,8	3694,1	5073,5	5468,8	3657,5	—	—	600,0
IX	2993,2	2297,3	2370,6	3202,9	3437,5	2570,0	1333,3	694,4	753,8
XII	3018,2	2416,2	2188,2	3317,6	3593,8	2625,0	3958,3	750,0	823,1
1942									
III	3590,9	3189,2	3029,4	3882,4	4125,0	3500,0	4791,7	1011,1	1061,5
VI	3763,6	3602,7	3235,3	3888,2	4253,1	3610,0	5950,0	1433,3	1361,5
IX	4318,2	4297,3	3841,2	4676,5	5250,0	3575,0	3375,0	—	—
XII	4613,6	4243,2	3176,5	4500,0	4875,0	3650,0	4750,0	1566,7	1276,9
1943									
III	5590,9	5108,1	3470,6	4735,3	5187,5	4150,0	7966,7	2527,8	1923,1
VI	5454,5	4486,5	3088,2	4411,8	4687,5	4000,0	—	—	—
IX	5659,0	4135,1	1508,8	4500,0	4781,2	3925,0	3958,3	2211,1	2253,8
XII	5593	5108,1	1617,6	5588,2	5937,5	5425,0	3750,0	2388,9	2838,5
1944									
III	5013,6	4729,7	1250,0	4691,2	4981,3	4750,0	3541,7	2361,1	2500,0
VI	5227,3	4729,7	1397,1	4852,9	5156,3	4750,0	6933,3	3055,6	2800,0
IX	9659,1	7918,9	1794,1	8970,6	9312,5	8437,5	5625,0	4611,1	4730,8
XII	13004,5	4959,5	2676,5	9205,9	9625,0	8125,0	9083,3	5722,2	5807,7
1945									
III	19045,2	—	9088,3	18647,2	15625,0	13600,0	21500,2	8000,0	9153,8
VI	9977,2	11567,6	6617,7	13970,7	13125,0	9375,0	42875,3	7166,7	7923,1
IX	6727,2	5540,5	1852,9	7117,7	7500,0	5625,0	5791,7	4444,0	4846,1
XII	10068,0	8189,2	3941,2	9441,3	10000,0	8200,0	12916,8	7833,4	10692,3
1946									
III	12295,3	8999,9	7558,9	9617,7	10000,0	9375,0	33666,9	12500,0	17076,9
VI	12977,1	9513,5	6823,6	10264,8	10625,0	10000,0	50000,4	12611,2	20999,9
IX	10840,8	6243,2	5411,8	9441,3	10000,0	8675,0	12916,8	6222,3	8307,6
XII	13863,5	9054,0	6794,2	8970,7	10000,0	10000,0	23500,2	8777,8	9999,9

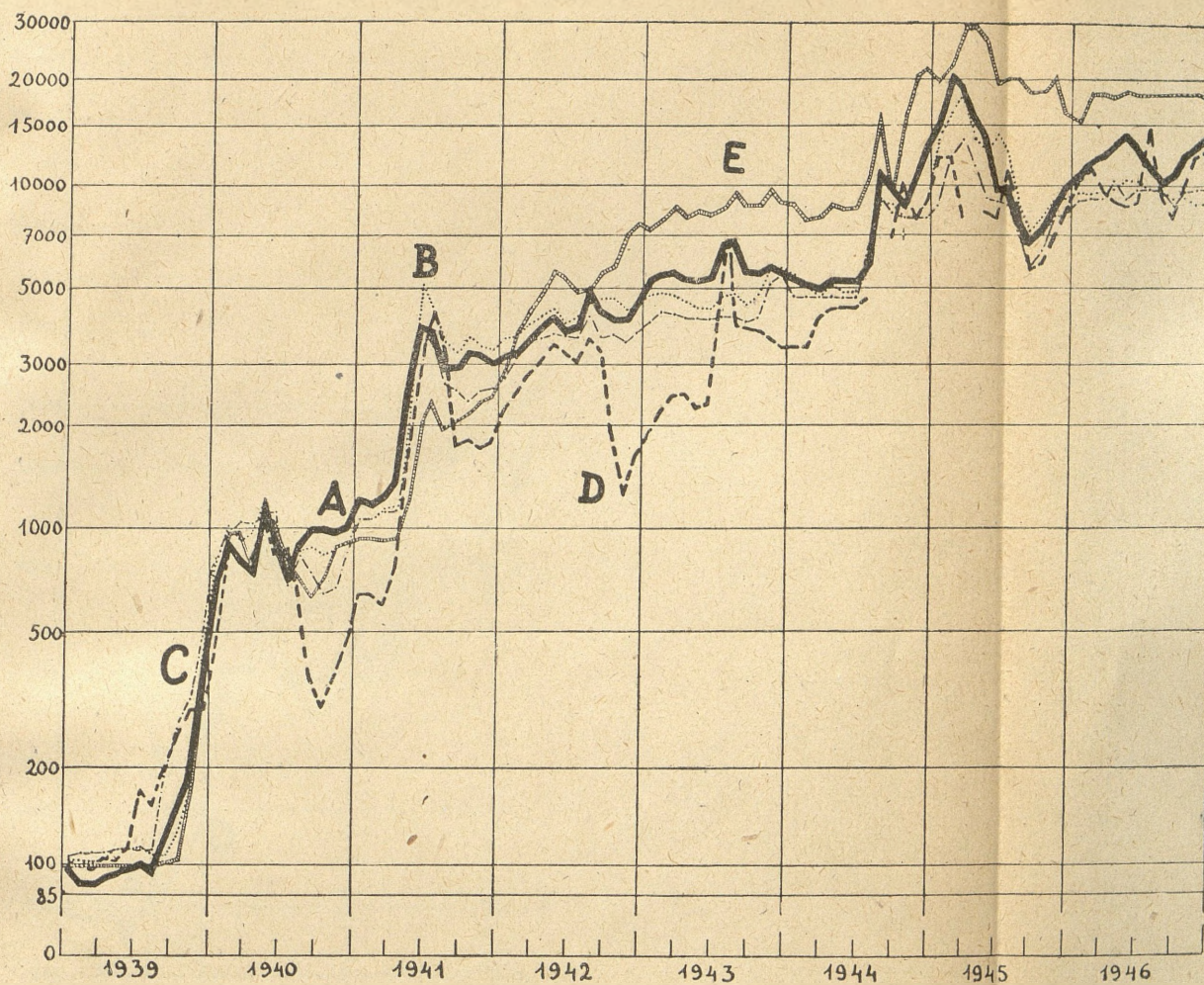
Tabl. 2a. Wskaźniki cen wolnorynkowych w Krakowie, rok 1938 = 100

Lata Miesiące	Kapusta świeża	Ziemniaki		Mleko pełne	Ser krowi świeży	Masło wiej- skie	Jaja	Mięso wołowe	Mięso wiep- rzowe
		za 1 kg	za 100 kg						
1939									
III	178,9	76,9	96,1	105,0	100,0	119,6	77,8	100,0	99,3
VI	105,3	76,9	118,2	110,0	92,5	85,4	66,7	100,0	99,3
IX	86,4	123,1	193,5	145,0	141,3	180,7	122,2	112,1	133,3
XII	78,9	176,9	306,1	250,0	281,3	315,6	277,8	183,6	275,2
1940									
III	547,4	592,3	—	435,0	453,8	535,2	466,7	400,9	680,9
VI	—	476,9	839,8	570,0	413,8	569,1	444,4	637,9	851,1
IX	147,4	600,0	374,1	495,0	360,0	460,5	311,1	405,2	560,3
XII	221,1	246,2	454,4	570,0	438,8	574,1	588,9	448,3	581,0
1941									
III	300,0	353,8	595,2	640,0	468,8	600,0	422,2	491,4	695,0
VI	—	2069,2	3698,9	850,0	1038,8	959,5	966,7	948,3	1205,7
IX	326,3	1000,0	1757,3	990,0	1103,8	1347,5	955,6	1159,5	1687,9
XII	531,6	1022,1	1795,2	1355,0	1375,0	1491,4	1622,2	1072,4	1546,1
1942									
III	1421,1	1653,8	2823,1	1775,0	1750,0	2142,9	1500,0	1379,3	2312,1
VI	—	1846,2	3231,3	1890,0	1875,0	2408,6	1555,6	1686,2	2659,6
IX	515,8	1846,2	3265,3	2150,0	2062,5	3016,6	1844,4	1939,7	3021,3
XII	1036,8	1046,2	1683,7	3900,0	3337,5	5382,1	5644,4	3482,8	5787,2
1943									
III	6289,5	1423,1	2415,0	5450,0	4112,5	6544,9	3055,6	5689,7	7872,3
VI	—	1284,6	2295,9	5000,0	4062,5	4916,9	3111,1	5465,5	7879,4
IX	2010,5	2230,7	3809,5	5600,0	4062,5	5614,6	3255,5	5301,7	7666,6
XII	2763,2	2000,0	3345,2	7835,0	6458,8	7770,1	9133,3	5526,7	6214,9
1944									
III	7047,4	2384,6	4044,2	7750,0	5590,0	7364,5	4500,0	5948,3	7584,4
VI	7105,3	2546,2	4421,8	7030,0	5937,5	5721,6	3955,6	6092,2	8550,4
IX	3947,4	4230,8	6972,8	9300,0	10000,0	12624,6	7555,6	8362,1	13687,9
XII	3000,0	5461,5	9013,6	15450,0	14375,0	15913,6	22444,4	8103,4	13404,3
1945									
III	10736,9	6538,5	8214,4	14050,0	19850,0	17109,8	9666,6	12413,8	19148,9
VI	15789,6	5846,1	8078,3	10750,0	11600,0	10332,4	6777,7	10086,2	15602,8
IX	2631,6	2999,9	5578,3	8750,0	6725,0	8737,6	6444,4	8275,9	12411,4
XII	14473,8	4923,1	8231,4	12500,0	13513,5	12425,4	17110,1	10517,3	13475,2
1946									
III	22947,6	6153,8	9728,0	11500,0	13613,5	13986,9	8333,3	16206,9	17021,3
VI	26842,3	5538,5	8928,7	11550,0	14301,0	12292,5	9333,2	15258,6	17021,3
IX	4526,4	4692,3	7874,2	10150,0	10626,9	13588,2	10332,2	14051,7	17021,3
XII	12473,8	6538,5	12466,1	16250,0	21038,5	18372,3	24777,5	13879,0	18085,1

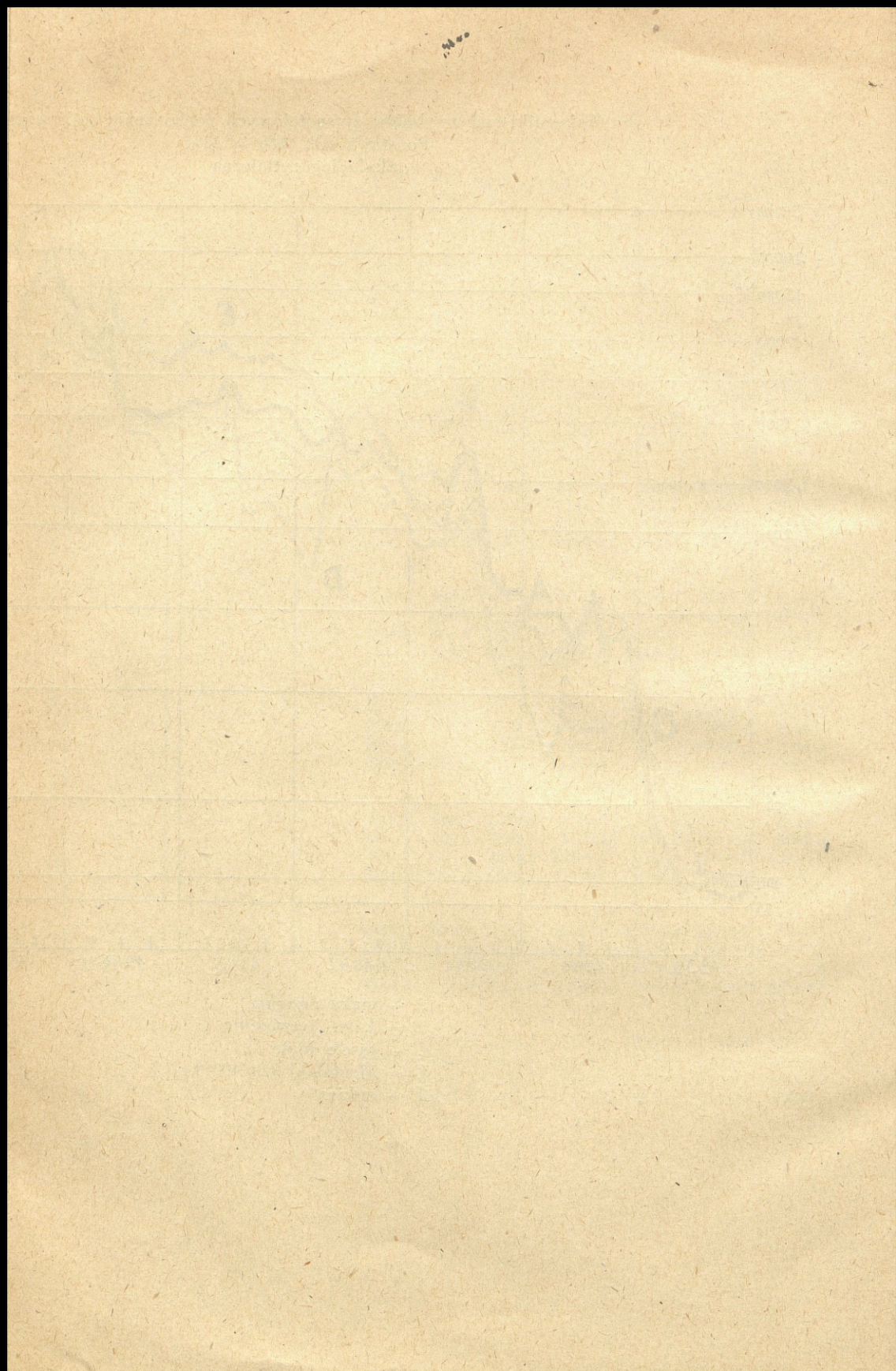
Tabl. 2b. Wskaźniki cen wolnorynkowych w Krakowie, rok 1938 = 100

Lata Miesiące	Słonina świeża	Cukier	Kawa zbo- żowa	Sól biała	Węgiel	Nafta	Spirytus denatur.	Mydło do prania	Skóra podesz- kowa
1939									
III	93,4	100,0	100,0	100,0	105,0	100,0	100,0	100,0	100,0
VI	93,4	100,0	100,0	100,0	105,0	100,0	100,0	100,0	100,0
IX	—	105,0	103,3	100,0	120,4	108,8	102,1	125,0	117,9
XII	—	375,0	120,0	137,5	171,4	229,4	134,7	416,7	425,0
1940									
III	774,7	980,0	—	187,5	332,4	—	—	2500,0	111,4
VI	1071,4	1060,0	—	187,5	233,2	1000,0	—	3360,0	1535,7
IX	763,7	630,0	—	187,5	233,2	1235,3	578,9	2400,0	1232,9
XII	824,2	920,0	—	187,5	446,1	1382,4	536,8	2600,0	1491,4
1941									
III	884,6	940,0	—	187,5	390,7	1558,8	589,5	2100,0	1651,4
VI	1901,1	2060,0	—	187,5	656,0	2147,1	768,4	2700,0	2544,3
IX	2296,7	2060,0	—	218,8	728,9	2000,0	715,8	4940,0	4111,4
XII	2241,8	2620,0	—	218,8	1093,3	3235,3	1494,7	5480,0	5118,6
1942									
III	3516,5	4300,0	—	950,0	1113,7	3970,6	4000,0	5700,0	5100,0
VI	4258,2	5411,0	—	390,6	1093,3	3823,5	4414,7	5690,0	5714,3
IX	4945,1	5550,0	1900,0	315,6	1263,2	4088,2	5000,0	7000,0	5342,9
XII	9175,8	7800,0	—	812,5	2653,1	9705,9	7894,7	8600,0	5928,6
1943									
III	10219,8	9200,0	2500,0	1050,0	2752,2	10294,1	10989,0	14400,0	8571,0
VI	9725,2	8440,0	2400,0	465,6	1749,3	7794,1	10000,0	17000,0	7143,0
IX	9725,2	8875,0	2466,7	484,4	2023,3	7941,2	9067,0	17000,0	7814,0
XII	10048,4	9161,0	2340,0	703,1	2769,7	13138,2	10178,0	17000,0	9285,0
1944									
III	9859,3	8189,0	2453,3	500,0	2526,8	9967,6	7602,0	20000,0	9285,0
VI	10134,1	8700,0	2607,3	500,0	1893,0	8529,4	7631,0	22000,0	8611,0
IX	19725,3	9900,0	7800,0	937,5	3924,2	18235,3	11684,0	28000,0	10714,0
XII	19120,9	22000,0	10000,0	2031,3	4664,7	20588,2	11578,0	30000,0	—
1945									
III	28736,2	29130,0	9333,3	6218,8	11108,1	19117,8	16315,3	31200,0	—
VI	18681,3	19830,0	6666,0	7343,8	5539,5	15294,2	15789,0	34000,0	22057,6
IX	14010,9	18590,0	5000,0	4218,8	4519,0	13823,6	14736,4	26000,0	22857,6
XII	15824,2	16380,0	4533,0	3718,8	6268,3	20588,4	11052,3	40000,0	33843,5
1946									
III	19065,9	18610,0	5333,0	3781,3	4985,5	19117,8	12104,9	48000,0	37857,9
VI	17197,8	18190,0	6533,4	3406,3	6093,3	15294,2	15789,0	49600,0	34286,4
IX	16923,1	18130,0	6333,4	3437,5	5539,5	16764,8	15789,0	64000,0	63572,7
XII	17967,0	17750,0	6333,4	3968,8	7055,5	16176,6	16315,3	86000,0	96430,5

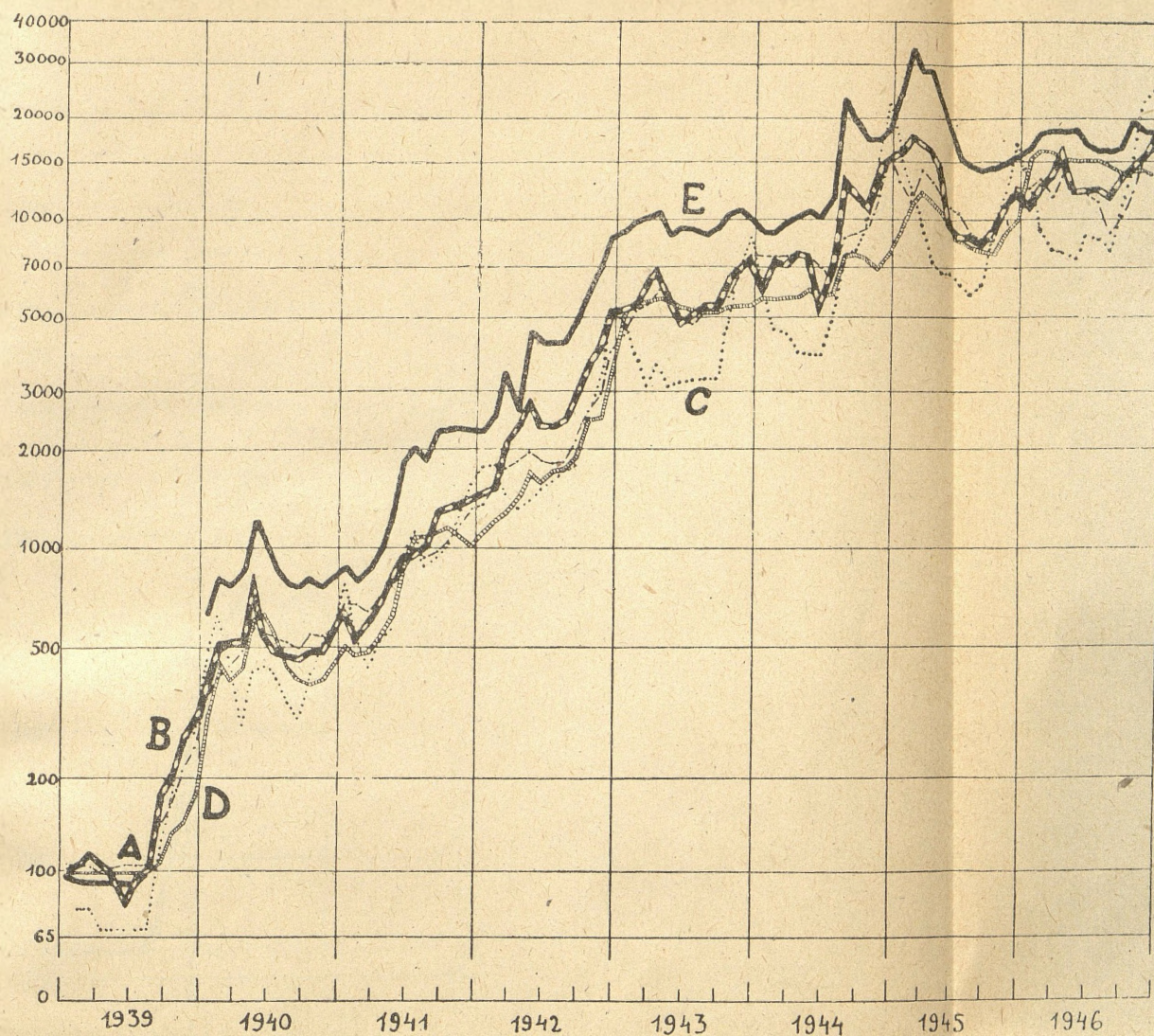
Wskaźniki cen artykułów żywnościowych pochodzenia roślinnego
 Podstawa rok 1938 = 100,0
 Skala logarytmiczna

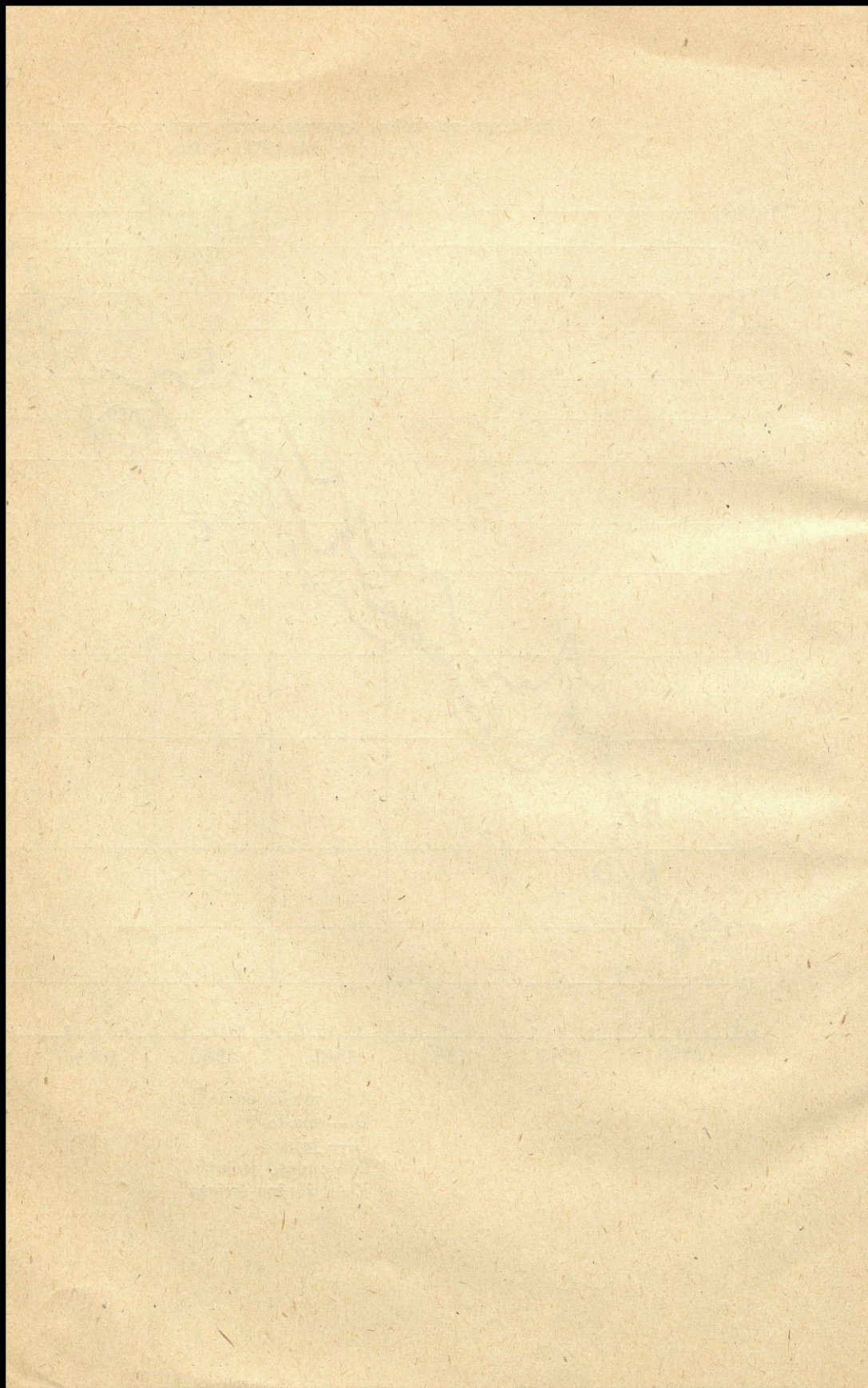
- A — mąka pszenna
 B — kasza jęczmienna
 C — fasola biała
 D — ziemniaki (za 100 kg)
 E — cukier

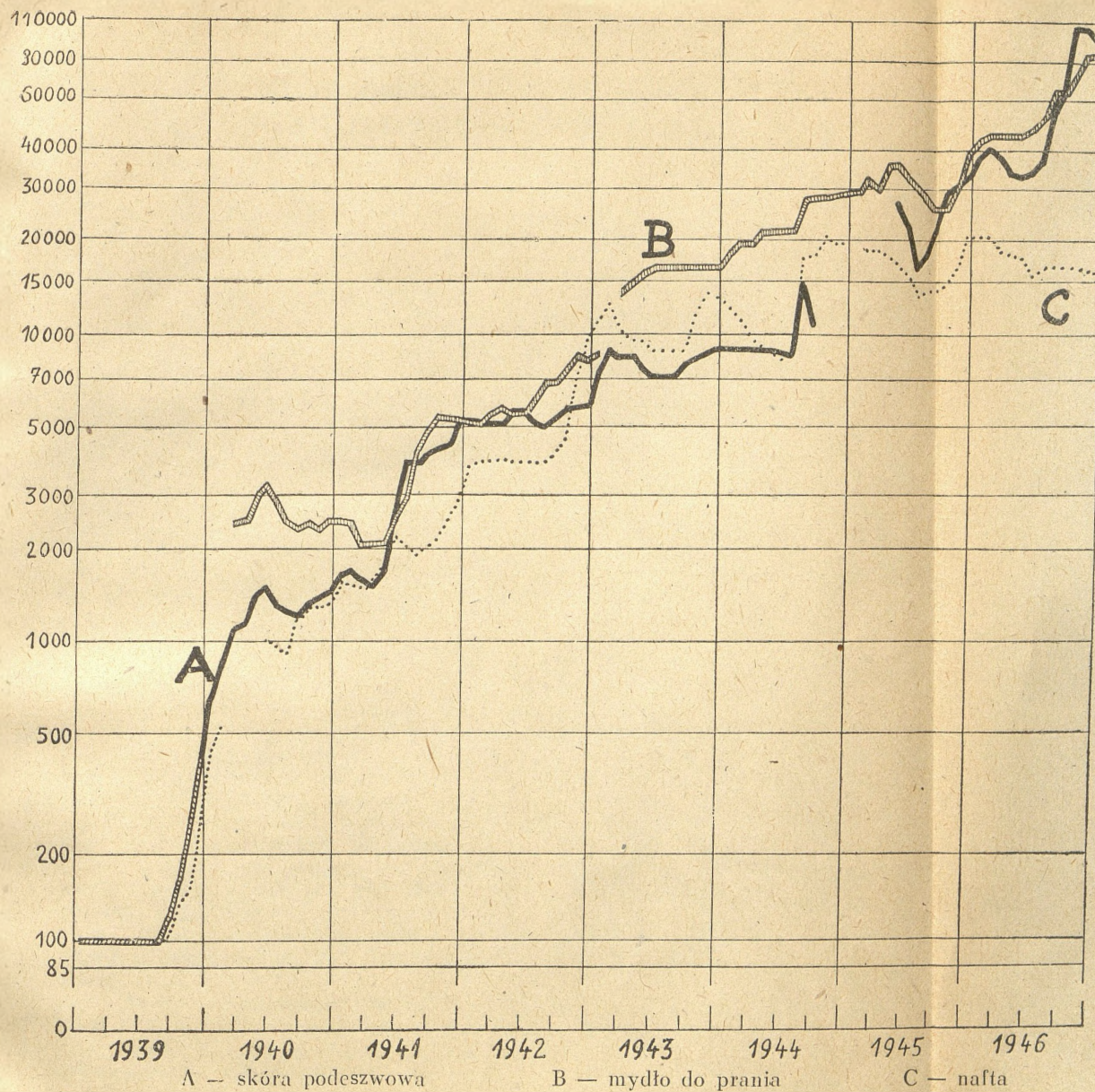
Wskaźniki cen artykułów żywnościowych pochodzenia zwierzęcego
 Podstawa rok 1938 = 100,0
 Skala logarytmiczna

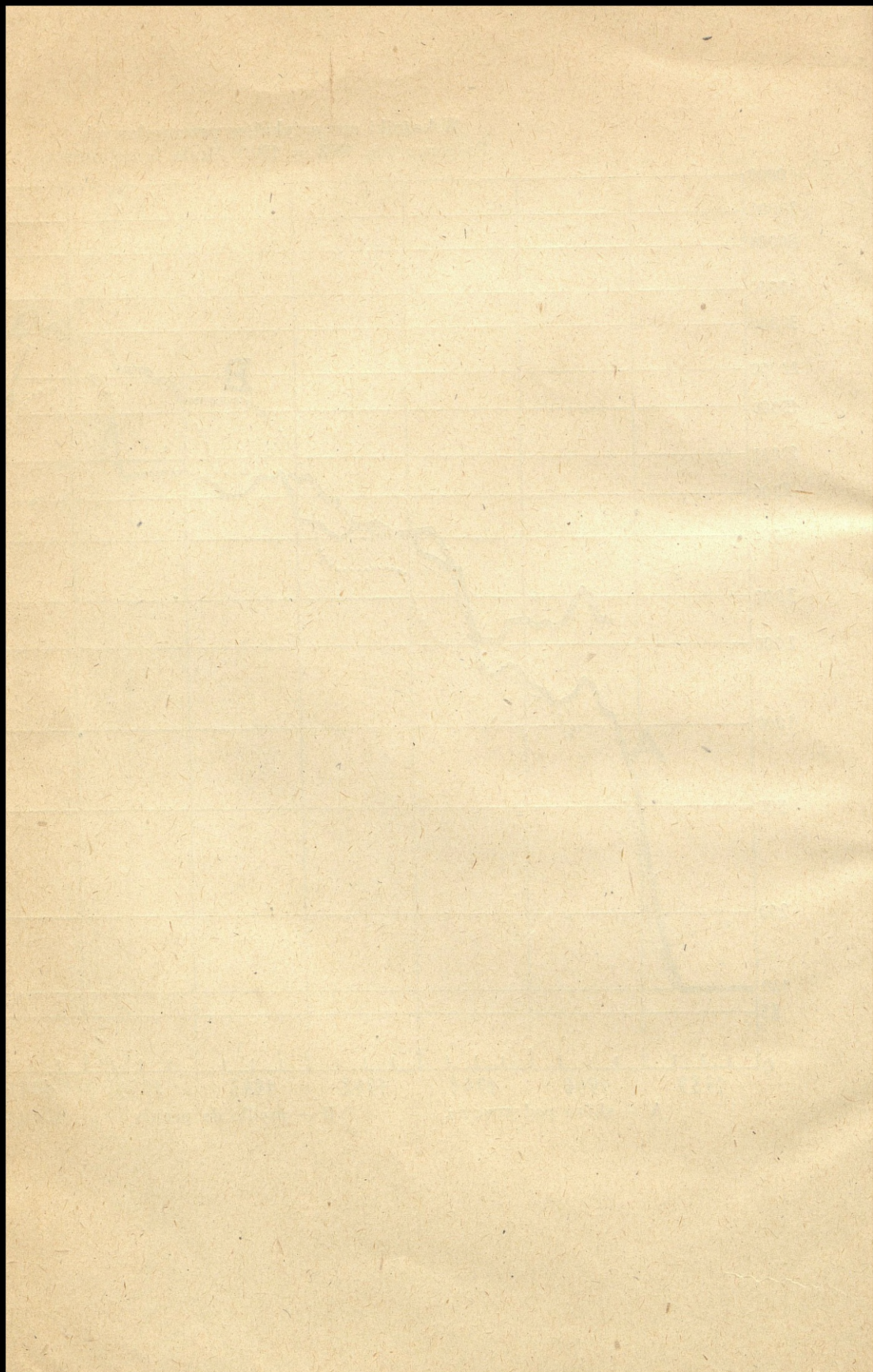

- A — mleko pełne
- B — masło
- C — jaja
- D — mięso wołowe
- E — słonina świeża

Wskaźniki cen artykułów przemysłowych
Podstawa rok 1938 = 100.0 Skala logarytmiczna

WYDAWNICTWA

„BIBLIOTEKI AKADEMII HANDLOWEJ W POZNANIU“

ORAZ

PRACE CZŁONKÓW GRONA NAUCZAJĄCEGO
AKADEMII HANDLOWEJ W POZNANIU

- Barciński Fl.: „Geografia gospodarcza woj. kieleckiego“, Poznań 1930, str. 217. Wyd. Woj. Urzędu Kieleckiego (wyczerp.).
- Tenże: „Wstęp do nauki geografii gospodarczej“, Poznań 1935, str. 97. Wyd. Koła Naukowego SS. S. A. H. w Poznaniu (wyczerp.).
- Tenże: „Podstawowe zasady ekonomiki“, wydanie drugie, Poznań 1946, str. 96. Wyd. Narod. Inst. Postępu (wyczerp.).
- Tenże: „Podstawy surowcowe uprzemysłowienia Wielkopolski“, Poznań 1933, str. 39. Wyd. J. Kunara (wyczerp.).
- Tenże: „Surowcowe możliwości uprzemysłowienia Polski“, Poznań 1939, str. 39. Wyd. Bibl. Gospodarki Zachodniej (wyczerp.).
- Tenże: „Bogactwa naturalne Ziemi Odzyskanych i ich znaczenie gospodarcze dla Polski“ (odbitka z „Przeglądu Zachodniego“), wydanie drugie Poznań 1947, str. 25. Wyd. Polsk. Zw. Zachodniego (w druku).
- Tenże: „Geografia gospodarcza ogólna“, Szczecin 1946, str. 160. Wyd. Komitetu Wydawniczego Studentów A. H. w Szczecinie na pracach rękopisu (wyczerp.).
- Tenże: „Bogactwa kopalniane Polski współczesnej“, Warszawa 1947, str. 48. Wyd. „Wiedza Powszechna“ (w druku).
- Tenże: „Bogactwa kopalniane Z. S. S. R.“, Warszawa 1947, str. 32. Wyd. „Wiedza Powszechna“ (w druku).
- Cierniewski Fl.: „Bielski okręg przemysłu wenianego“ (odbitka z „Rocznika Akademii Handlowej w Poznaniu za rok 1946/47“, Poznań 1947, str. 51. Wyd. Akademii Handlowej (w druku).
- Dereśiewicz J.: „Z przeszłości Prus Królewskich — Skarbowość Prus Prólewskich od r. 1466 do r. 1569“, Poznań 1947, str. 218. Wyd. Księg. Akademickiej. Cena zł 600,—.
- Górski J.: „Włościańskie zwyczaje spadkowe w województwie poznańskim i pomorskim“, Warszawa 1928, str. 96. Wyd. Państw. Inst. Nauk. Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach (wyczerp.).
- Tenże: „Spadkobranie gospodarstw wiejskich w województwie łódzkim“, Warszawa 1929, str. 40. Wyd. Państw. Inst. Nauk. Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach (wyczerp.).
- Tenże: „Umowa wydawnicza według polskiej ustawy z 28 marca 1926 r. o prawie autorskim“, Poznań 1932, str. 86. Wyd. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. (wyczerp.).
- Tenże: „Przygotowanie umowy w świetle kodeksu zobowiązań“, Poznań 1938, str. 124. Wyd. Księgarni Wł. Wilaka (wyczerp.).
- Tenże: „Zarys prawa zobowiązań“, Poznań 1946, str. 169. Wyd. Księg. Akademickiej. Cena zł 250,—.
- Tenże: „Wstęp do nauki prawa cywilnego“, Poznań 1947, str. 58. Wyd. Księgarni Akademickiej. Cena zł 120,—.
- Homan K.: „Tablice matematyczne do operacji finansowych“, Poznań 1927. Wyd. Bibl. Akad. Handl. (wyczerp.).

Tenże: „Waluta”
Polski Odrodzone

Tenże: „Skarbowo-
lecia Polski Odro-

Tenże: „Polityka”
Poznań 1929, str.

Tenże: „Wyższe”
z „Pamiętnika I
znań 1930, str. 22

Tenże: „Ekonomik
z „Ekonomisty“),

Tenże: „Uwagi o polskiej p
z „Ruchu prawniczego, ek
1932, str. 23 (wyczerp.)

Tenże: „Zagadnienie izolacji w ekonomice” (odbitka z „Ekonomi-
sty”), Warszawa 1934, str. 40 (wyczerp.).

Tenże: „Wolność gospodarcza” (odeczyt wygłoszony na inauguracji
roku akad. 1934/35), Poznań 1934, str. 18 (wyczerp.).

Tenże: „Metoda ekonomiki” (odbitka z „Ekonomisty”), Warszawa
1935, str. 32 (wyczerp.)

Tenże: „Wpływ doktryn ekonomicznych na kształtowanie się ro-
dziny” (odbitka z „Rodzina-Pamiętnik I Studium Katolickiego”),
Poznań 1936, str. 15 (wyczerp.).

Tenże: „O istocie spółdzielczości”, wyd. drugie, Poznań 1946, str. 40.
Wyd. Księgarni Wł. Wilaka. Cena zł 100.

Tenże: „Wstęp do ekonomiki”, wyd. drugie, r. 1947. Wyd. Spółdz.
„Żeglarz” w Gdyni. Cena zł 850,—.

Tenże: „Teorię produkcji”. Wyd. Bibl. Polsk. Tow. Ekon. (w druku).

Wiertelak J.: „Oznaczenie zawartości wilgoci w materiałach drze-
wnych dla celów handlowych i technicznych”, Poznań 1928. Wyd.
Bibl. Handlowej (wyczerp.).

Zakrzewski Zb.: „Witold Skarżyński jako ekonomista”, Poznań
1938, str. 159. Wyd. Poznańskich Prac Ekonomicznych (wyczerp.).

Tenże: „Ekonomika — repetitorium z wykładów”, Szczecin 1947,
str. 172. Wyd. Komitetu Wydawniczego Studentów A. H. w Szcze-
cinie.

Zaleski St.: „Idea słusznej płacy”, Poznań 1925, str. 191. Pozn. Tow.
Przyjaciół Nauk.

Tenże: „Wpływ postępu technicznego na bezrobocie”, Poznań 1937,
str. 218. Pozn. Tow. Przyjaciół Nauk.

Tenże: „Istota i rozwój naukowej organizacji pracy”, Poznań 1928,
str. 235. Wyd. Druk. Poradnika Gosp. (wyczerp.).

Tenże: „Postęp techniczny a bezrobocie” (odbitka z „Ekonomisty”
t. 2, Warszawa 1934, str. 15. Wyd. Warsz. Zakł. Graficzn. (wyczerp.).

Zdżitowiecki J.: „Naprawa pieniądza włoskiego”, Poznań 1932,
str. 207. Wyd. Poznańskich Prac Ekonomicznych (wyczerp.).

Tenże: „Faszyzm i włoski system podatkowy”, Poznań 1937, str. 182.
Wyd. Bibl. Akad. Handl. (wyczerp.).

Tenże: „Pojęcie dochodu w polskim podatku dochodowym”, Poznań
1939, str. 100. Wyd. Gebethnera i Wolffa (wyczerp.).

Tenże: „Bałtyk, szkic gospodarczy”, Poznań 1945, str. 56. Wyd. In-
stytutu Zachodniego.

6844/
2